პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 42-ე წელი. № 252 (12166) | ხუთშაბათი, 2 ნოემბერი, 1961 წ. | ფასი 2 კაპ.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პროგრამის შესახებ

სკკპ XXII ყრილობის რეზოლუცია

(მიღებულია ერთხმად 1961 წლის 31 ოქტომბერს)

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXII ყრილობამ მოისმინა ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენება სკკპ პროგრამის შესახებ, განიხილა პროგრამის პროექტი, შეტანილი ცენტრალური კომიტეტის მიერ და ადგენს:

მიღებულ იქნეს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პროგრამა.

პ რ ო გ რ ა მ ა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა

შ ე ს ა ვ ა ლ ი

დიდმა ოქტომბრის სოციალისტურმა რევოლუციამ დასაბამი მისცა ახალ ერას კაცობრიობის ისტორიაში — კაპიტალიზმის მსხვრევისა და კომუნიზმის დამკვიდრების ერას. სოციალიზმმა გაიმარჯვა საბჭოების ქვეყანაში, გადამწყვეტი გამარჯვებანი მოიპოვა სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში, გახდა ასეულ მილიონობით ადამიანის პრაქტიკული საქმე, მთელი მსოფლიოს მუშათა კლასის რევოლუციური მოძრაობის დროშა.

ას წელზე მეტი ხნის წინათ „კომუნისტური პარტიის მანიფესტში“ პროლეტარიატის დიდი მასწავლებლები კარლ მარქსი და ფრიდრიხ ენგელსი წერდნენ: **„აჩრდილი დადის ევროპაში — აჩრდილი კომუნიზმისა.“** ყველა ქვეყნის პროლეტარების მძაცურმა და თავდადებულმა ბრძოლამ კაცობრიობა მიუახლოვა კომუნიზმს. თავდაპირველად ათობით და ასობით, შემდეგ ათასობით და მილიონობით ადამიანს, კომუნიზმის იდეალებით აღფრთოვანებულს, იერიში მიჰქონდა ძველ სამყაროზე. პარიზის კომუნა, ოქტომბრის რევოლუცია, სოციალისტური რევოლუციები ჩინეთში და ევროპისა და აზიის მთელ რიგ სხვა ქვეყნებში — ასეთია კომუნიზმის გამარჯვებისათვის საერთაშორისო მუშათა კლასის გმირული ბრძოლების უმნიშვნელოვანესი ისტორიული მიჯნები. გავლილია ხალხის ბედნიერებისათვის მებრძოლთა სისხლით მორწყული გიგანტური გზა, სახელოვან გამარჯვებათა და დროებით დამარცხებათა გზა, ვიდრე **კომუნიზმი, რომელიც ოდესღაც მხოლოდ აჩრდილად გვეჩვენებოდა, თანამედროვეობის უდიდესი ძალა გახდებოდა, გახდებოდა საზოგადოება, რომელიც დედამიწის ვეებერთელა სივრცეებზე იქმნება.**

საერთაშორისო რევოლუციური მოძრაობის ცენტრმა XX საუკუნის დამდეგს რუსეთში გადმოინაცვლა. რუსეთის გმირი მუშათა კლასი ბოლშევიკების პარტიის ხელმძღვანელობით, რომელსაც სათავეში ედგა ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინი, ამ მოძრაობის ავანგარდი გახდა. კომუნისტური პარტია გამოვიდა როგორც სოციალისტური რევოლუციის შთამაგონებელი და ბელადი, ისტორიაში პირველი მუშათა და გლეხთა სახელმწიფოს ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი. ნათელი გენია მთელი მსოფლიოს მშრომელთა დიდი მასწავლებლის ლენინისა, ვისი სახელიც მარად იცოცხლებს, კომუნიზმის გზას უნათებს კაცობრიობას.

პოლიტიკური ბრძოლის ასპარეზზე რომ გამოვიდა, კომუნისტების ლენინურმა პარტიამ მაღლა აღმართა მსოფლიოში რევოლუციური მარქსიზმის დროშა. მარქსიზმ-ლენინიზმი საზოგადოების რევოლუციური გარდაქმნის მძლავრი იდეური იარაღი გახდა. ხელმძღვანელობდა რა მარქს-ენგელს-ლენინის მოძღვრებით, პარტია თვითეულ ისტორიულ ეტაპზე წყვეტდა თავის პროგრამებში მეცნიერულად ჩამოყალიბებულ ამოცანებს.

1903 წელს II ყრილობაზე **პირველ პროგრამას** რომ იღებდა, ბოლშევიკური პარტია მოუწოდებდა რუსეთის მუშათა კლასს, ყველა მშრომელს მეფის თვითმპყრობელობის, ხოლო შემდეგ ბურჟუაზიული წყობილების დამხობისა და პროლეტარიატის დიქტატურის დამყარებისათვის საბრძოლველად. 1917 წლის თებერვალში აღგვილ იქნა მეფის რეჟიმი. 1917 წლის ოქტომბერში პროლეტარულმა რევოლუციამ მოსპო ხალხის საძულველი კაპიტალისტური წყობილება. **ისტორიაში პირველად იშვა სოციალიზმის ქვეყანა. დაიწყო ახალი სამყაროს შექმნა.**

პარტიის პირველი პროგრამა შესრულებულ იქნა.

1919 წელს VIII ყრილობაზე **მეორე პროგრამას** რომ იღებდა, პარტიამ წამოაყენა სოციალისტური საზოგადოების აშენების ამოცანა. საბჭოთა ხალხმა, რომელიც მიდიოდა გაუკვალავი გზებით, ძლევდა სიძნელეებსა და გაჭირვებას, კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით განახორციელა ლენინის მიერ შემუშავებული გეგმა სოციალიზმის აშენებლობისა. **სოციალიზმმა საბჭოთა კავშირში მთლიანად და საბოლოოდ გაიმარჯვა.**

პარტიის მეორე პროგრამა აგრეთვე შესრულებულია.

საბჭოთა ხალხის უდიდესმა რევოლუციურმა გმიჟობამ აამოძრავა და აღფრთოვანა ყველა ქვეყნისა და კონტინენტის ხალხთა მასები. მსოფლიოს გადაეკარა კაცობრიობის გაზაფხულის მომასწავებელმა დიდმა განმწმენდმა ქარიშხალმა. **ევროპისა და აზიის ქვეყნებში მომხდარ სოციალისტურ რევოლუციებს მსოფლიო სოციალისტური სისტემის შექმნა მოჰყვა.** ეროვნულ-განმათავისუფლებელი რევოლუციების ძლავრი ტალღა სპობს იმპერიალიზმის კოლონიურ სისტემას.

კაცობრიობის მესამედი აშენებს ახალ ცხოვრებას მეცნიერული კომუნიზმის დროშით. მუშათა კლასის პირველი რაზმები, რომლებმაც თავი დაალწიეს კაპიტალიზმის უღელს, გამარჯვებას უადგილებენ თავიანთი კლასობრივი ძმების ახალ რაზმებს. სოციალიზმის სამყარო ფართოვდება, კაპიტალიზმის სამყარო ვიწროვდება. სოციალიზმი გარდუვალად შეცვლის ყველგან კაპიტალიზმს. ასეთია საზოგადოებრივი განვითარების ობიექტური კანონი. იმპერიალიზმი უძლურია შეაჩეროს უძლეველი განმათავისუფლებელი პროცესი.

თანამედროვე ეპოქა, რომლის ძირითადი შინაარსია კაპიტალიზმიდან სოციალიზმზე გადასვლა, არის ორი ერთმანეთის მოწინააღმდეგე საზოგადოებრივი სისტემის ბრძოლის ეპოქა, სოციალისტური და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი რევოლუციების ეპოქა, იმპერიალიზმის მსხვრევის, კოლონიური სისტემის ლიკვიდაციის ეპოქა, სოციალიზმის გზაზე სულ ახალი ხალხების გადასვლის, მსოფლიო მასშტაბით სოციალიზმისა და კომუნიზმის გამარჯვების ეპოქა. თანამედროვე ეპოქის ცენტრში დგანან საერთაშორისო მუშათა კლასი და მისი მთავარი ქმნილება — სოციალიზმის მსოფლიო სისტემა.

ახლა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია (სკკპ) იღებს თავის მესამე პროგრამას — კომუნისტური საზოგადოების აშენების პროგრამას. ახალი პროგრამა შემოქმედებითად განაზოგადებს სოციალიზმის მშენებლობის პრაქტიკას, ითვალისწინებს მთელი მსოფლიოს რევოლუციური მოძრაობის გამოცდილებას და, გამოხატავს რა პარტიის კოლექტიურ აზრს, განსაზღვრავს კომუნისტური მშენებლობის მთავარ ამოცანებსა და ძირითად ეტაპებს.

პარტიის უმაღლესი მიზანია აშენოს კომუნისტური საზოგადოება, რომლის დროშასაც აწერია: „თვითეულისაგან — უნარის მიხედვით, თვითეულს — მოთხოვნილების მიხედვით“. მთლიანად განხორციელდება პარტიის ლოზუნგი: „ყველაფერი ადამიანისათვის, ადამიანის კეთილდღეობისათვის“.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის ერთგული, მუდამ მისდევს საბრძოლო მოწოდებას: „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!“ **სსრ კავშირში კომუნისტური მშენებლობა პარტიას მიაჩნია საბჭოთა ხალხის დიდ ინტერნაციონალურ ამოცანად,** რომელიც შეესაბამება მთელი მსოფლიო სოციალისტური სისტემის ინტერესებს, საერთაშორისო პროლეტარიატის, მთელი კაცობრიობის ინტერესებს.

კომუნიზმი ასრულებს ისტორიულ მისიას — იხსნას ყველა ადამიანი სოციალური უთანასწორობისაგან, ყველა ფორმის ჩაგვრისა და ექსპლოატაციისაგან, ომის საშინელებათაგან — და ამკვიდრებს დედამიწაზე მშვიდობას, შრომას, თავისუფლებას, ყველა ხალხის თანასწორობას, ძმობასა და ბედნიერებას.

ნ ა წ ი ლ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

კაპიტალიზმიდან კომუნიზმზე გადასვლა კაცობრიობის განვითარების გზაა

I. კაპიტალიზმიდან სოციალიზმზე გადასვლის ისტორიული გარდუვალობა

კაცობრიობის მსოფლიო-ისტორიული შემობრუნება კაპიტალიზმიდან სოციალიზმისაკენ, რაც ოქტომბრის რევოლუციით დაიწყო, საზოგადოების განვითარების კახონზომიერი შედეგია. მარქსიზმ-ლენინიზმმა, საზოგადოებრივი განვითარების ობიექტური კანონები რომ აღმოაჩინა, დაგვანახვა კაპიტალიზმის დამახასიათებელი წინააღმდეგობანი, ამ წინააღმდეგობათა რევოლუციური აფეთქებისა და კომუნიზმზე საზოგადოების გადასვლის გარდუვალობა.

კაპიტალიზმი უკანასკნელი ექსპლოატატორული წყობილებაა. მან გიგანტურად განავითარა საწარმოო ძალები და შემდეგ გადაიქცა უდიდეს დაბრკოლებად საზოგადოებრივი პროგრესის გზაზე. თუ XX საუკუნემ—საწარმოო ძალების კოლოსალური ზრდისა და მეცნიერების განვითარების საუკუნემ—ჯერ კიდევ ვერ მოუღო ბოლო ასეულ მილიონობით ადამიანის სიღატაკეს, ვერ მოუტანა მატერიალური და სულიერი სიკეთის სიუხვე ყველა ადამიახს დედამიწაზე, ამაში ბრალი მარტო კაპიტალიზმს მიუძღვის. მზარდი კონფლიქტი საწარმოო ძალებსა და წარმოებით ურთიერთობას შორის გადაჭრით აყენებს კაცობრიობის წინაშე ამოცანას—გაგლიჯოს ძირმომპალი კაპიტალისტური გარსი, გაათავისუფლოს ადამიანის მიერ შექმნილი მძლავრი საწარმოო ძალები და გამოიყენოს ისინი მთელი საზოგადოების საკეთილდღეოდ.

როგორიც უნდა იყოს ამა თუ იმ ქვეყანაში კაპიტალიზმის წარმოშობისა და განვითარების თავისებურება, ამ წყობილებას ყველგან აქვს საერთო ნიშნები და კანონზომიერებანი.

მსოფლიო კაპიტალიზმისა და მუშათა კლასის რევოლუციური ბრძოლის განვითარებამ სავსებით დაადასტურა სისწორე კაპიტალიზმის და მისი უმაღლესი სტადიის —იმპერიალიზმის მარქსისტულ-ლენინური ანალიზისა, რომელიც მოცემულია პარტიის პირველ და მეორე პროგრამებში. ამ ანალიზის ძირითადი დებულებანი ქვემოთ ასახულია ამ პროგრამაშიც.

კაპიტალიზმის დროს წარმოების ძირითადი და გადამწყვეტი საშუალებანი ეკუთვნის კაპიტალისტთა მცირერიცხოვან კლასს, მაშინ როცა მოსახლეობის უდიდეს უმრავლესობას შეადგენენ პროლეტარები და ნახევრად-პროლეტარები, რომლებიც მოკლებული არიან წარმოების საშუალებებს და ამის გამო იძულებული არიან გაყიდონ თავიანთი სამუშაო ძალა და თავიანთი შრომით შექმნან საზოგადოების გაბატონებული კლასების შემოსავალი და სიმდიდრე. ბურჟუაზიული სახელმწიფო, მიუხედავად თავისი ფორმისა, შრომაზე კაპიტალის ბატონობის იარაღია.

განვითარება მსხვილი კაპიტალისტური წარმოებისა—წარმოებისა მოგებისათვის, ზედმეტი ღირებულების მითვისებისათვის—იწვევს წვრილი დამოუკიდებელი მწარმოებლის გამოდევნას, მათს მძიმე დამოკიდებულებას კაპიტალზე. კაპიტალიზმი დიდი მასშტაბით ეწევა ქალისა და ბავშვის შრომის ექსპლოატაციას. კაპიტალიზმის განვითარების ეკონომიურ კანონებს გარდუვალად მოსდევს შექმნა უმუშევართა ვეებერთელა სარეზერვო არმიისა, რომელიც განუწყვეტლივ ივსება გაღატაკებული გლეხობით და ქალაქის წვრილი ბურჟუაზიით. განუწყვეტლივ ძლიერდება მუშათა კლასის, ყველა მშრომელის ექსპლოატაცია, იზრდება საზოგადოებრივი უთანასწორობა, მატულობს მანძილი მჭონეელთა და უჭონელთა შორის, იზრდება მილიონთა ტანჯვა და უბედურება.

კაპიტალიზმი ფაბრიკებსა და ქარხნებში თავს უყრის მილიონობით მუშას. გაბასაზოგადოებს შრომის პროცესს, რითაც წარმოებას აძლევს საზოგადოებრივ ხასიათს, მაგრამ შრომის შედეგებს კაპიტალისტები ითვისებენ. კაპიტალიზმის ეს ძირითადი წინააღმდეგობა წარმოების საზოგადოებრივ ხასიათსა და მითვისების კერძოკაპიტალისტურ ფორმას შორის—თავს იჩენს წარმოების ანარქიით და იმით, რომ საზოგადოების გადახდისუნარიანი მოთხოვნა ჩამორჩება წარმოების გაფართოებას, იწვევს დამანგრეველ პერიოდულ ეკონომიურ კრიზისებს. კრიზისები და სამრეწველო მოდუნების პერიოდები, თავის მხრივ, კიდევ უფრო აჩანაგებენ წვრილ მწარმოებლებს, კიდევ უფრო აძლიერებენ დაქირავებული შრომის დამოკიდებულებას კაპიტალზე, კიდევ უფრო სწრაფად იწვევენ მუშათა კლასის მდგომარეობის შედარებითს, ხოლო ზოგჯერ აბსოლუტურ გაუარესებასაც.

რაც უფრო იზრდება და ვითარდება ბურჟუაზიული საზოგადოების დამახასიათებელი წინააღმდეგობანი, მით უფრო იზრდება აგრეთვე მშრომელი და ექსპლოატირებული მასის უკმაყოფილება კაპიტალისტური წყობილებით, იზრდება პროლეტარების რიცხვი და შეკავშირება, მწვავდება მათი ბრძოლა ექსპლოატატორების წინააღმდეგ. ამავე დროს სულ უფრო სწრაფად **იქმნება იმის მატერიალური შესაძლებლობა, რომ კაპიტალისტური წარმოებითი ურთიერთობა შეიცვალოს კომუნისტური ურთიერთობით, ესე იგი მოხდეს ის სოციალური რევოლუცია, რომელიც წარმოადგენს კომუნისტური პარტიის, როგორც პროლეტარიატის კლასობრივი მოძრაობის შეგნებული გამომხატველის მიზანს.**

მსოფლიოს რევოლუციური გარდაქმნის მთავარი მამოძრავებელი ძალაა მუშათა კლასი, ყველაზე თანმიმდევრული რევოლუციური კლასი. კლასობრივი ბრძოლების მსვლელობაში იგი ირაზმება, ქმნის თავის პროფკავშირებსა და პოლიტიკურ პარტიებს, ეწევა ეკონომიურ, პოლიტიკურ და თეორიულ ბრძოლას კაპიტალიზმის წინააღმდეგ. მუშათა კლასი, რომელიც ახორციელებს ძველი საზოგადოების რევოლუციური გარდამქმნელისა და ახალი წყობილების შემქმნელის ისტორიულ მისიას, არა მარტო თავისი კლასობრივი ინტერესების, არამედ აგრეთვე ყველა მშრომელის ინტერესების გამომხატველი ხდება. იგი, ბუნებრივია, გამოდის კაპიტალიზმის წინააღმდეგ მებრძოლი მთელი ძალების ჰეგემონად.

სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისა და სოციალიზმის აშენების აუცილებელი პირობაა პროლეტარიატის დიქტატურა და მარქსისტულ-ლენინური პარტიის ხელმძღვანელობა. პროლეტარიატის დიქტატურის უმაღლესი პრინციპია მუშათა კლასისა და გლეხობის მშრომელი მასების მტკიცე კავშირი მუშათა კლასის ხელმძღვანელობით.

კაპიტალის კონცენტრაციისა და ცენტრალიზაციის პროცესმა მოსპო თავისუფალი კონკურენცია და XX საუკუნის დამდეგს გამოიწვია კაპიტალისტთა მძლავრი მონოპოლისტური კავშირების — სინდიკატების, კარტელების, ტრესტების შექმნა, რომლებმაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა მოიპოვეს მთელ ეკონომიურ ცხოვრებაში, გამოიწვია საბანკო კაპიტალის შეერთება უდიდესი კონცენტრაციის სამრეწველო კაპიტალთან და უცხო ქვეყნებში კაპიტალის გაძლიერებით გატანა. ტრესტებმა, რომლებიც მოიცავდნენ კაპიტალისტური სახელმწიფოების მთელ ჯგუფებს, დაიწყეს ეკონომიური გაყოფა მსოფლიოსი, რომელიც ტერიტორიულად უკვე განაწილებული იყო უმდიდრეს ქვეყნებს შორის. კაპიტალიზმი შევიდა თავის უკანასკნელ სტადიაში — მონოპოლისტური კაპიტალიზმის, იმპერიალიზმის სტადიაში.

მთელ დედამიწაზე კაპიტალიზმის ცოტად თუ ბევრად თანაბარი გავრცელების პერიოდი შეიცვალა ნახტომისებრი, კატასტროფული განვითარებით, რამაც გამოიწვია კაპიტალიზმის ყველა წინააღმდეგობის — ეკონომიურ, პოლიტიკურ, კლასობრივ და ეროვნულ წინააღმდეგობათა უმაგალითო ზრდა და გამწვავება. უმაგალითოდ გამწვავდა იმპერიალისტური სახელმწიფოების ბრძოლა გასაღების ბაზრებისათვის, კაპიტალის გამოყენების სფეროებისათვის, ნედლეულისა და სამუშაო ძალისათვის, მსოფლიო ბატონობისათვის. იმპერიალიზმის განუყოფელი ბატონობის ეპოქაში ამ ბრძოლას გარდუვალად მოსდევდა გამანადგურებელი ომები.

იმპერიალიზმი არის ლპობადი და მომაკვდავი კაპიტალიზმი, სოციალისტური რევოლუციის წინადღე. **მთლიანად მსოფლიო კაპიტალისტური სისტემა მომწიფდა პროლეტარიატის სოციალური რევოლუციისათვის.**

საერთოდ, მსოფლიო კაპიტალიზმის განვითარების უაღრესად მაღალმა დონემ; სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმით თავისუფალი კონკურენციის შეცვლამ; ბანკების, აგრეთვე კაპიტალისტთა კავშირების მიერ პროდუქტების წარმოებისა და განაწილების პროცესის საზოგადოებრივი რეგულირების აპარატის მომზადებამ; კაპიტალისტური მონოპოლიების ზრდასთან დაკავშირებულმა სიძვირის ზრდამ და სინდიკატების მიერ მუშათა კლასის ჩაგვრის ზრდამ, იმპერიალისტური სახელმწიფოს მიერ მისმა დამონებამ, პროლეტარიატის ეკონომიური და პოლიტიკური ბრძოლის გიგანტურმა სიძნელემ; იმპერიალისტური ომით წარმოშობილმა საშინელებამ, უბედურებამ და გაჩანაგებამ, — ყოველივე ამან გარდუვალი გახადა კაპიტალიზმის კრახი და საზოგადოებრივი მეურნეობის უფრო მაღალ ტიპზე გადასვლა.

იმპერიალიზმის რევოლუციური მსხვრევა ერთსა და იმავე დროს როდი ხდება მთელ მსოფლიოში. იმპერიალიზმის დროს კაპიტალისტური ქვეყნების ეკონომიური და პოლიტიკური განვითარების უთანაბრობა იმას იწვევს, რომ რევოლუციები სხვადასხვა ქვეყნებში სხვადასხვა დროს ხდება. ვ. ი. ლენინმა ახალ ისტორიულ პირობებში განავითარა სოციალისტური რევოლუციის თეორია, შეიმუშავა მოძღვრება სოციალიზმის გამარჯვების შესაძლებლობისა თავდაპირველად ერთ, ცალკე აღებულ კაპიტალისტურ ქვეყანაში.

რუსეთი იყო ყველაზე სუსტი რგოლი იმპერიალიზმის სისტემაში და ყველა მისი წინააღმდეგობის საკვანძო პუნქტი. ამასთანავე რუსეთში შეიქმნა სოციალიზმის გამარჯვებისათვის საჭირო პირობებიც. რუსეთის მუშათა კლასი გამოირჩეოდა მსოფლიოში ყველაზე მაღალი რევოლუციურობით, ორგანიზებულობით და ჰქონდა კლასობრივი ბრძოლის დიდი გამოცდილება. მას სათავეში ედგა მოწინავე რევოლუციური თეორიით შეიარაღებული და კლასობრივ ბრძოლებში გამოწრთობილი მარქსისტულ-ლენინური პარტია.

ბოლშევიკების პარტიამ ერთ რევოლუციურ ნაკადად შეაერთა მუშათა კლასის ბრძოლა სოციალიზმისათვის, საერთო-სახალხო მოძრაობა მშვიდობისათვის, გლეხთა ბრძოლა მიწისათვის, რუსეთის ჩაგრული ხალხების ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლა და ეს ძალები წარმართა კაპიტალიზმის დასამხობად.

II. ოქტომბრის რევოლუციისა და სსრ კავშირში სოციალიზმის გამარჯვების მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობა

დიდმა ოქტომბერმა გაარღვია იმპერიალიზმის ფრონტი რუსეთში — მსოფლიოს ერთ-ერთ უდიდეს ქვეყანაში და დაამკვიდრა პროლეტარიატის დიქტატურა, შექმნა ახალი ტიპის სახელმწიფო — საბჭოთა სოციალისტური სახელმწიფო, ახალი ტიპის დემოკრატია — დემოკრატია მშრომელთათვის.

მუშათა და გლეხთა ხელისუფლებამ, რომელიც რევოლუციამ წარმოშვა, რუსეთი გამოჰგლიჯა სისხლისმდვრელ იმპერიალისტურ ომს, გადაარჩინა ქვეყანა ეროვნულ კატასტროფას, რომელიც მას განუმზადეს ექსპლოატატორულმა კლასებმა, იხსნა რუსეთის ხალხები უცხოეთის კაპიტალის მიერ დამონების საფრთხისაგან.

ოქტომბრის რევოლუციამ ძირი გამოუთხარა ეკონომიურ ბაზას, რომელსაც ემყარებოდა ექსპლოატაციისა და სოციალური უსამართლობის წყობილება. საბჭოთა ხელისუფლებამ მოახდინა მრეწველობის, რკინიგზების, ბანკების, მიწის ნაციონალიზაცია. მან მოსპო მემამულეური მიწათმფლობელობა და განახორციელა გლეხობის საუკუნეობრივი ოცნება მიწის შესახებ.

ოქტომბრის რევოლუციამ დაამსხვრია ეროვნული ჩაგვრის ბორკილი, გამოაცხადა და უზრუნველყო ერთა თვითგამორკვევის, ამასთან გამოყოფის უფლება. რევოლუციამ ქვა ქვაზე არ დატოვა ექსპლოატატორთა წოდებრივი და კლასობრივი პრივილეგიებისაგან. ისტორიაში პირველად მან გაათავისუფლა ქალი და მიანიჭა მას მამაკაცის თანაბარი უფლებები.

(გაგრძელება ამ-2 გვერდზე).

პროგრამა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა

(გაგრძელება)

რუსეთის სოციალისტურმა რევოლუციამ საფუძვლამდე შეარყია მსოფლიო კაპიტალიზმის მთელი შენობა; მსოფლიო გაითიშა ერთმანეთისადმი დაპირისპირებულ ორ სისტემად.

საერთაშორისო ასპარეზზე პირველად წარმოიშვა სახელმწიფო, რომელმაც წამოაყენა მშვიდობის დიადი ლოზუნგი და დაიწყო ახალი პრინციპების განხორციელება ხალხებისა და ქვეყნების ურთიერთობაში. კაცობრიობამ ჰპოვა საიმედო დასაყრდენი თავის ბრძოლაში დამპყრობლური ომების წინააღმდეგ, ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროებისათვის.

ოქტომბრის რევოლუციამ ჩვენი ქვეყანა სოციალიზმის გზაზე გამოიყვანა. ძნელი და გაუკვალავი იყო გზა, რომელიც უნდა გაევლო საბჭოთა ხალხს. ძველი სამყაროს რეაქციული ძალები ყოველ ღონეს ხმარობდნენ, რათა აკვანშივე ჩაეხრჩოთ საბჭოთა ხელისუფლება. ინტერვენცია და სამოქალაქო ომი, ეკონომიური ბლოკადა და სამეურნეო ნგრევა, შეთქმულებები და დივერსიები, საბოტაჟი და ტერორი; ბევრი სხვა განსაცდელი გადაიტანა საბჭოების ახალგაზრდა რესპუბლიკამ. სოციალიზმის მშენებლობას უზომოდ აძნელებდა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიური, ტექნიკური და კულტურული ჩამორჩენილობა. გამარჯვებულ მუშებსა და გლეხებს არ ჰქონდათ სახელმწიფოს მართვის ჩვევები და ახალი საზოგადოების მშენებლობის გამოცდილება. სოციალიზმის მშენებლობის სიძნელეებს ათავეცებდა ის, რომ სსრ კავშირი თითქმის ოცდაათი წლის მანძილზე მსოფლიოში ერთადერთი სოციალისტური სახელმწიფო იყო, განიცდიდა მტრული კაპიტალისტური გარემოცვის გააფთრებულ იერიშებს. ამის გამო კლასობრივ ბრძოლას კაპიტალიზმიდან სოციალიზმზე გარდამავალ პერიოდში მწვავე ხასიათი ჰქონდა.

ლენინიზმის მოწინააღმდეგენი ამტკიცებდნენ, რომ რუსეთი თითქოს მომწიფებული არ იყო სოციალისტური რევოლუციისათვის, რომ სოციალიზმის აშენება ერთ ქვეყანაში შეუძლებელი იყო. მაგრამ ლენინიზმის მოწინააღმდეგენი შერცხვნენ.

საჭირო იყო პარტიასა და მუშათა კლასს განეხორციელებინათ ბრძნული, შორსმჭვრეტელი პოლიტიკა, გამოეჩინათ ურყევი სიმტკიცე და ორგანიზებულობა, საკუთარი ძალების, ხალხის ძალების მტკიცე რწმენა. საჭირო იყო ურთულეს საერთაშორისო პირობებში, როცა სამრეწველო ბაზა შედარებით სუსტი იყო ქვეყანაში, რომლის ეკონომიკა თითქმის მთლიანად დაანგრია ომმა, როცა დიდად სპარბობდა წვრილსაქონლური წარმოება, დაგვესახა სოციალიზმის მშენებლობის სწორი კურსი და უზრუნველგვეყო მისი გამარჯვება.

პარტია ამ ისტორიული ამოცანის სიმაღლეზე აღმოჩნდა. ლენინის ხელმძღვანელობით მან შეიმუშავა ჩვენი ქვეყნის ძირეული გარდაქმნის გეგმა, სოციალიზმის აშენების გეგმა. ლენინმა მოგვცა ღრმა მეცნიერული დასაბუთება პროლეტარული სახელმწიფოს პოლიტიკისა კაპიტალიზმიდან სოციალიზმზე მთელი გარდამავალი პერიოდისათვის. მან შეიმუშავა ახალი ეკონომიური პოლიტიკა, რომელიც ითვალისწინებდა სოციალიზმის გამარჯვებას. ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაცია, სოფლის მეურნეობის კოოპერირება, კულტურული რევოლუცია — ასეთია სოციალისტური საზოგადოების აშენების ლენინური გეგმის ძირითადი რგოლები.

პარტიამ დაიცვა ეს გეგმა ურწმენოებისა და კაპიტულანტების წინააღმდეგ, ტროცკისტების, მემარჯვენე ოპორტუნისტების, ნაციონალურ-უკლონისტებისა და სხვა მტრული ჯგუფების წინააღმდეგ მწვავე ბრძოლაში. მან დარაზმა მთელი საბჭოთა ხალხი ლენინურ წინასწარდასახულობათა განხორციელებისათვის საბრძოლველად.

მაშინ საკითხი ასე იდგა: ან დავღუპულიყავით, ან მთელი ძალით წავსულიყავით წინ და დავწეოდით კაპიტალისტურ ქვეყნებს ეკონომიურად.

საბჭოთა ქვეყანას უწინარეს ყოვლისა უნდა გადაეჭრა **ინდუსტრიალიზაციის** ამოცანა. უმოკლეს ისტორიულ ვადაში, გარედან დაუხმარებლად, საბჭოთა კავშირმა აეშენა მსხვილი თანამედროვე მრეწველობა. უკვე სამი ხუთწლიანი გეგმის (1929-1941 წლები) შესრულების შედეგად საბჭოთა კავშირი გადაიქცა მძლავრ ინდუსტრიულ სახელმწიფოდ, მიაღწია კაპიტალისტური ქვეყნებისაგან სრულ ეკონომიურ დამოუკიდებლობას. საბჭოთა სახელმწიფოს თავდაცვისუნარიანობა განუზომლად გაიზარდა. **სსრ კავშირის ინდუსტრიალიზაცია დიადი გმირობაა მუშათა კლასისა, მთელი ხალხისა,** რომელიც არ იშურებდა არც ძალებს, არც სახსრებს, შეგნებულად იტანდა გაჭირვებას, რათა გამოეყვანა ჩვენი ქვეყანა ჩამორჩენილობიდან.

სოციალიზმის ბედი ისეთ ქვეყანაში როგორიც სსრ კავშირია, ბევრად იყო დამოკიდებული იმ უძნელესი პრობლემის გადაჭრაზე, რომ წვრილ დაქსაქსული გლეხური მეურნეობა დასდგომოდა **სოციალისტური კოოპერირების გზას.** პარტიის ხელმძღვანელობით, მუშათა კლასის ყოველნაირი დახმარებითა და მხარდაჭერით გლეხობა დაადგა სოციალიზმის გზას. მილიონობით წვრილი ერთპიროვნული მეურნეობა ნებაყოფლობით გაერთიანდა კოლმეურნეობებად. შეიქმნა საბჭოთა სახელმწიფო მეურნეობები (საბჭოთა მეურნეობების) და მანქანა-ტრაქტორთა სადგურები (მტს-ების) ფართო ქსელი. საბჭოთა სოფლის გადასვლა მსხვილ სოციალისტურ მეურნეობაზე მოასწავებდა **დიდ რევოლუციას ეკონომიურ ურთიერთობაში, გლეხობის ცხოვრების მთელ წყობაში.** კოლექტივიზაციამ სამუდამოდ იხსნა სოფელი კულაკური კაბალისაგან, კლასობრივ ფენებად დაშლისაგან, გაჩანაგებისა და სიღატაკისაგან. ლენინის კოოპერაციული გეგმის საფუძველზე ნამდვილად გადაიჭრა გლეხობის ძველთაძველი საკითხი.

სოციალიზმს აშენება მოითხოვდა ხალხის უფართოესი მასების კულტურის ამაღლებას. ეს ამოცანაც წარმატებით გადაიჭრა. ჩვენს ქვეყანაში განხორციელდა **კულტურული რევოლუცია.** მან მშრომელი მასები გამოიყვანა სულიერი მონობიდან და უმეცრებიდან, აზიარა ისინი კაცობრიობის მიერ შეძენილ კულტურის სიმდიდრეს. ჩვენმა ქვეყანამ, რომლის მოსახლეობის უმრავლესობა უწიგნური იყო, გიგანტური ნახტომი მოახდინა მეცნიერებისა და კულტურის მწვერვალებისაკენ.

სოციალიზმი, რომლის გარდუვალობა მეცნიერულად იწინასწარმეტყველეს მარქსმა და ენგელსმა, სოციალიზმი, რომლის აშენების გეგმა დასახა ლენინმა, საბჭოთა კავშირში რეალური სინამდვილე გახდა.

სოციალიზმმა სამუდამოდ მოუღო ბოლო წარმოების საშუალებათა კერძო საკუთრების ბატონობას, მტრულ კლასებად საზოგადოების გათიშვის ამ წყაროს. საზოგადოების მტკიცე ეკონომიური საფუძველი გახდა წარმოების საშუალებათა სოციალისტური საკუთრება. საწარმოო ძალების განვითარებას უსაზღვრო გასაქანი მიეცა.

სოციალიზმმა გადაჭრა დიდი სოციალური პრობლემა — ექსპლოატატორული კლასებისა და იმ მიზეზების ლიკვიდაცია, რომლებიც წარმოშობენ ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციას. სსრ კავშირში დარჩა ორი მეგობარი კლასი — მუშათა კლასი და გლეხობა. ამასთან შეიცვალნენ თვით ეს კლასებიც. სოციალისტური საკუთრების ორი ფორმის ერთობამ ერთმანეთთან დააახლოვა მუშათა კლასი და კოლმეურნე გლეხობა, განამტკიცა მათი კავშირი, ურღვევი გახადა მათი მეგობრობა. გაიზარდა ახალი, ხალხიდან გამოსული და სოციალიზმის ერთგული ინტელიგენცია. ლიკვიდირებულია ყოფილი დაპირისპირებულობა ქალაქსა და სოფლის შორის, გონებრივ და ფიზიკურ შრომას შორის. მუშების, გლეხების, ინტელიგენციის ძირეულ ინტერესთა ერთობის ბაზაზე შეიქმნა საბჭოთა ხალხის ურღვევი სოციალურ-პოლიტიკური და იდეური ერთიანობა.

საბჭოთა ქვეყანაში განხორციელდა სოციალიზმის პრინციპი: „თვითეულისაგან — უნარის მიხედვით, თვითეულს — შრომის მიხედვით“. იგი უზრუნველყოფს საზოგადოების წევრთა მატერიალურ დაინტერესებას შრომის შედეგებით, საშუალებას იძლევა საუკეთესოდ შევახამოთ პიროდი და საზოგადოებრივი ინტერესები და წარმოადგენს შრომის ნაყოფიერების გადიდების, ეკონომიკის აღმავლობისა და ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესების მძლავრ სტიმულს. მშრომელთა მიერ იმის შეგნება, რომ ისინი მუშაობენ არა ექსპლოატატორებისათვის. არამედ თავიანთთვის, თავიანთი საზოგადოებისათვის, წარმოშობს შრომითს ენთუზიაზმს, ნოვატორობას, შემოქმედებითს ინიციატივას, მასობრივ სოციალისტურ შეჯიბრებას. სოციალიზმი მშრომელი მასების ცოცხალი შემოქმედებაა. ახალი ცხოვრების მშენებლობაში ხალხის მასების აქტივობის ზრდა სოციალიზმის ეპოქის კანონია.

სოციალიზმის მიზანია სულ უფრო სრულად დაკმაყოფილდეს ხალხის მზარდი მატერიალური და კულტურული მოთხოვნილებანი საზოგადოებრივი წარმოების განუწყვეტელი განვითარებისა და სრულყოფის გზით.

სოციალისტური საზოგადოების მთელი ცხოვრება შენდება ფართო **დემოკრატიის** საფუძველზე. საბჭოების, პროფესიული კავშირებისა და სხვა მასობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მეშვეობით მშრომელები აქტიურად მონაწილეობენ სახელმწიფო საქმეების მართვაში, ეკონომიური და კულტურული მშენებლობის საკითხების გადაჭრაში. სოციალისტური დემოკრატიზმი შეიცავს როგორც პოლიტიკურ თავისუფლებებს — სიტყვის, პრესის, მიტინგებისა და კრებების თავისუფლებას, იმის უფლებას, რომ აირჩიო და არჩეულ იქნე, ისე სოციალურ უფლებებსაც — შრომის, დასვენების, უფასო განათლებისა და სამედიცინო მომსახურების უფლებას, მოხუცებულობაში, ავადმყოფობის ან შრომის უნარის დაკარგვის შემთხვევაში მატერიალური უზრუნველყოფის უფლებას; ყველა რასისა და ეროვნების მოქალაქეთა თანასწორუფლებიანობას; ქალისა და კაცის თანასწორ უფლებებს სახელმწიფო, სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების ყველა დარგში. სოციალისტური დემოკრატია ბურჟუაზიული დემოკრატიისაგან განსხვავებით არა მარტო აცხადებს ხალხის უფლებებს, არამედ კიდევაც უზრუნველყოფს მათს რეალურ განხორციელებას. საბჭოთა საზოგადოება უზრუნველყოფს პიროვნების ნამდვილ თავისუფლებას. ამ თავისუფლების უმაღლესი გამოვლინებაა ადამიანის განთავისუფლება ექსპლოატაციისაგან. ეს არის უწინარეს ყოვლისა ნამდვილი სოციალური სამართლიანობა.

სოციალიზმმა უადრესად ხელსაყრელი პირობები შექმნა მეცნიერების აყვავებისათვის. საბჭოთა მეცნიერების წარმატებანი სოციალისტური წყობილების უპირატესობის მკაფიო გამოვლინებაა, მეცნიერების პროგრესის უსაზღვრო შესაძლებლობათა და სოციალიზმის პირობებში მისი როლის ზრდის მაჩვენებელია. კანონზომიერია, რომ გამარჯვებული სოციალიზმის ქვეყანამ პირველმა დაიწყო მშვიდობიანი მიზნით ატომური ენერგიის გამოყენების ერა, პირველმა გაკაფა გზა კოსმოსურ სივრცეში. დედამიწისა და მზის ხელოვნური თანამგზავრები, მძლავრი კოსმოსური რაკეტები და საპლანეტათშორისო კოსმოსური ხომალდები, ატომური ელექტროსადგურები, კოსმოსური ხომალდით დედამიწის გარშემო საბჭოთა ადამიანის მსოფლიოში პირველი ტრიუმფული გაფრენები გამარჯვებული კომუნიზმის შემოქმედებითი ძალების სიმბოლო, მთელი კაცობრიობის სიამაყე გახდა.

სოციალიზმის უდიდესი მონაპოვარია **ეროვნული საკითხის** გადაჭრა. ისეთი ქვეყნისათვის, როგორიც საბჭოთა კავშირია, სადაც ასზე მეტი ერი და ეროვნება სახლობს, ამ საკითხს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. სოციალისტურ საზოგადოებაში არა მარტო უზრუნველყოფილია ერთა პოლიტიკური თანასწორუფლებიანობა და შექმნილია საბჭოთა ეროვნული სახელმწიფოებრიობა, არამედ ლიკვიდირებულია ძველი წყობილებისაგან მემკვიდრეობად მიღებული მათი ეკონომიური და კულტურული უთანასწორობაც. ურთიერთ ძმურ დახმარებაზე, უწინარეს ყოვლისა დიდი რუსი ხალხის დახმარებაზე დაყრდნობით ყველა საბჭოთა ეროვნულმა რესპუბლიკამ შექმნა თანამედროვე მრეწველობა, მუშათა კლასისა და ინტელიგენციის ეროვნული კადრები, განავითარა ფორმით ეროვნული, შინაარსით სოციალისტური კულტურა. ბევრმა წინათ ჩამორჩენილმა ხალხმა სოციალიზმს მიაღწია განვითარების კაპიტალისტური სტადიის გაუვლელად. ერთიან მრავალეროვან სახელმწიფოში — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირში თანასწორუფლებიან ხალხთა გაერთიანება და შეკავშირება ნებაყოფლობით საწყისებზე, მათი მჭიდრო თანამშრომლობა სახელმწიფო, სამეურნეო და კულტურულ მშენებლობაში, ძმური მეგობრობა, მათი ეკონომიკისა და კულტურის აყვავება ლენინური ეროვნული პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი შედეგია.

საბჭოთა ხალხს წილად ხვდა საზოგადოებრივი განვითარების ახალი გზის გაკაფვაში წამომწყების, პიონერის ისტორიული როლი. ამან მისგან მოითხოვა განსაკუთრებული ღონისძიებანი, ახალი საზოგადოების მშენებლობის ფორმებისა და მეთოდების განუწყვეტელი ძიება, მათი შემოწმება ცხოვრების ქარცეცხლში. ორმოცზე მეტი წლიდან დაახლოებით ორი ათეული წელი საბჭოთა ხალხი იძულებული იყო თავისი ძალები მოეხმარებინა იმპერიალისტური სახელმწიფოების შემოსევათა მოგერიებისათვის და ომებით დანგრეული სახალხო მეურნეობის აღდგენისათვის. განსაკუთრებით მკაცრი შემოწმება გაიარა საბჭოთა წყობილებამ დიდი სამამულო ომის წლებში — ყველაზე მძიმე ომისა და ომებიდან, რომლებიც კი ოდესმე ყოფილა ისტორიაში. ამ ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვებამ დაადასტურა, რომ მსოფლიოში არ არის ძალა, რომელსაც შეეძლოს შეაჩეროს სოციალისტური საზოგადოების წინსვლითი განვითარება.

როგორია საბჭოთა ხალხის მიერ განვლილი გზის ძირითადი გაკვეთილები?

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ ხალხებს შეუძლიათ მიაღწიონ სოციალიზმს მხოლოდ **სოციალისტური რევოლუციის და პროლეტარიატის დიქტატურის განხორციელების შედეგად.** ამ გამოცდილებამ სავსებით დაადასტურა სოციალისტური რევოლუციისა და სოციალისტური მშენებლობის ძირითადი პრინციპები, რომლებსაც საყოველთაო მნიშვნელობა აქვს, მიუხედავად ზოგიერთი თავისებურებისა, რაც გამოწვეულია საბჭოთა კავშირში სოციალიზმის მშენებლობის კონკრეტული ისტორიული პირობებით მტრული კაპიტალისტური გარემოცვის ვითარებაში.

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ მხოლოდ სოციალიზმს შეუძლია ბოლო მოუღოს ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციას, წარმოების ანარქიას, ეკონომიურ კრიზისებს, უმუშევრობასა და მასების სიღატაკეს, უზრუნველყოს ეკონომიკის გეგმაზომიერი, განუწყვეტელი განვითარება სწრაფი ტემპებით და ხალხის ცხოვრების დონის განუხრელი ამაღლება.

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ ახალი საზოგადოების შემქმნელის თავისი ისტორიული მისიის შესრულება მუშათა კლასს შეუძლია მხოლოდ მტკიცე **კავშირით არაპროლეტარულ მშრომელ მასებთან,** პირველ რიგში გლეხობასთან.

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ მხოლოდ სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვება ქმნის ყველა შესაძლებლობასა და პირობას ყოველგვარი ეროვნული ჩაგვრის მოსპობისათვის, **ერთიან სახელმწიფოდ თავისუფალ და თანასწორუფლებიან ერთა და ეროვნებათა ნებაყოფლობითი გაერთიანებისათვის.**

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ საზოგადოების სოციალისტური გარდაქმნის ძირითადი იარაღია **სოციალისტური სახელმწიფო.** იგი რაზმავს და აკავშირებს მასებს, აორგანიზებს ეკონომიური და კულტურული მშენებლობის გეგმიან ხელმძღვანელობას, უზრუნველყოფს ხალხის რევოლუციურ მონაპოვართა დაცვას.

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ **სოციალიზმი და მშვიდობა განუყოფელია.** სოციალიზმის ძლიერება მშვიდობის საქმეს ემსახურება. საბჭოთა კავშირმა იხსნა კაცობრიობა ფაშისტური დამონებისაგან. საბჭოთა სახელმწიფო, რომელიც მშვიდობის საგუშაგოზე დგას და აორგანიზებს მშვიდობიანი თანაარსებობის ლენინურ პრინციპს, მძლავრი დაბრკოლებაა იმპერიალისტური აგრესიის გზაზე.

სსრ კავშირის გამოცდილებამ სავსებით დაადასტურა მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრება **კომუნისტური პარტიის გადამწყვეტი როლის შესახებ** სოციალისტური საზოგადოების შექმნასა და განვითარებაში. მხოლოდ პარტიას, რომელიც განუხრელად აორგანიზებს კლასობრივ პროლეტარულ პოლიტიკას, შეიარაღებულია მოწინავე რევოლუციური თეორიით, შეკავშირებულია ერთ მთლიანობად და მჭიდროდ დაკავშირებულია მასებთან, ძალუძს დარაზმოს მთელი ხალხი და გაუძღვეს მას სოციალიზმის გამარჯვებისაკენ.

სსრ კავშირის გამოცდილებამ დაამტკიცა, რომ **მარქსიზმ-ლენინიზმის პრინციპების, პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის პრინციპების ერთგულება,** მათი მტკიცე და განუხრელი განხორციელება, ყველა და ყოველგვარი მტრებისა და ოპორტუნისტებისაგან მათი დაცვა სოციალიზმის გამარჯვების აუცილებელი პირობაა.

მსოფლიოში უდიდესი რევოლუციისა და საზოგადოების სოციალისტური გარდაქმნის პრაქტიკით, საზოგადოებისა, რომელმაც განვითარებისა და აყვავების უმაღალითო სიმაღლეებს მიაღწია, დადასტურებულია **ლენინიზმის ისტორიული სისწორე,** გამანადგურებელი ლახვარი აქვს ჩაცემული სოციალ-რეფორმიზმის იდეოლოგიას.

საბჭოთა ხალხის თავდადებული შრომის, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის თეორიული და პრაქტიკული მოღვაწეობის შედეგად **კაცობრიობამ მიიღო რეალურად არსებული სოციალისტური საზოგადოება და გამოცდილებით შემოწმებული მეცნიერება სოციალიზმის აშენების შესახებ. სოციალიზმის მთავარი გზა გაკაფულია.** ამ გზას ადგას უკვე ბევრი ხალხი, ამ გზას ადრე თუ გვიან დაადგება ყველა ხალხი.

III. სოციალიზმის მსოფლიო სისტემა

საბჭოთა კავშირი კომუნისტური მშენებლობის ამოცანებს მარტოდმარტო კი არ წყვეტს, არამედ სოციალისტური ქვეყნების ძმურ ოჯახში.

მეორე მსოფლიო ომში გერმანიის ფაშიზმისა და იაპონიის მილიტარიზმის განადგურებამ, რაშიაც საბჭოთა კავშირმა გადამწყვეტი როლი შეასრულა, ხელსაყრელი პირობები შექმნა იმისათვის, რომ ევროპისა და აზიის მთელი რიგი ქვეყნების ხალხებს დაემხოთ კაპიტალისტებისა და მემამულეების ხელისუფლება. სოციალიზმის მშენებლობის გზას დაადგნენ ალბანეთის, ბულგარეთის, უნგრეთის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ჩინეთის, კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის, პოლონეთის, რუმინეთის, ჩეხოსლოვაკიის, ხოლო უფრო ადრე მონღოლეთის სახალხო რესპუბლიკის ხალხები, რომლებმაც საბჭოთა კავშირთან ერთად შექმნეს სოციალისტური ბანაკი. სოციალიზმის გზას დაადგა აგრეთვე იუგოსლავია. მაგრამ იუგოსლავიის ხელმძღვანელებმა თავიანთი რევიზიონისტული პოლიტიკით იუგოსლავია დაუპირისპირეს სოციალისტურ ბანაკს და საერთაშორისო კომუნისტურ მოძრაობას და შექმნეს იუგოსლავი ხალხის რევოლუციურ მონაპოვართა დაკარგვის საფრთხე.

ევროპისა და აზიის ქვეყნებში მომხდარმა სოციალისტურმა რევოლუციებმა ახალი მძლავრი ლახვარი ჩასცეს იმპერიალიზმის პოზიციებს. განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ჩინეთის რევოლუციის გამარჯვებას. ევროპისა და აზიის ქვეყნებში მომხდარი რევოლუციები მსოფლიო ისტორიის ყველაზე დიდი მოვლენაა 1917 წლის ოქტომბრის შემდეგ.

წარმოიშვა საზოგადოების პოლიტიკური ორგანიზაციის ახალი ფორმა — **სახალხო დემოკრატია,** პროლეტარიატის დიქტატურის ერთ-ერთი ფორმა. მან ასახა სოციალისტური რევოლუციის განვითარების თავისებურება იმპერიალიზმის შესუსტების და სოციალიზმის სასარგებლოდ ძალთა თანაფარდობის შეცვლის პირობებში. მასში აისახა აგრეთვე ცალკეული ქვეყნების ისტორიული და ეროვნული თავისებურებანი.

შეიქმნა სოციალიზმის მსოფლიო სისტემა — სოციალური, ეკონომიური და პოლიტიკური თანამეგობრობა თავისუფალი, სუვერენული ხალხებისა, რომლებიც მიდიან სოციალიზმისა და კომუნიზმის გზით, გაერთიანებული არიან საერთო ინტერესებისა და მიზნების ერთობით, საერთაშორისო სოციალისტური სოლიდარობის მჭიდრო კავშირით.

სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში გაბატონებულია სოციალისტური წარმოებითი ურთიერთობა, ლიკვიდირებულია კაპიტალიზმის რესტავრაციის სოციალურ-ეკონომიური შესაძლებლობანი. ამ სახელმწიფოთა წარმატებებმა სავსებით დაადასტურა, რომ ყველა ქვეყანაში, მიუხედავად მათი ეკონომიური განვითარების დონისა, ტერიტორიის ოდენობისა და მოსახლეობის რიცხვისა, ნამდვილი პროგრესი შეიძლება უზრუნველყოფილ იქნას მხოლოდ სოციალიზმის გზით.

სოციალისტური ბანაკის გაერთიანებული ძალები საიმედოდ უზრუნველყოფენ თვითეულ სოციალისტურ ქვეყანას იმპერიალისტური რეაქციის მხრივ ხელყოფისაგან. სოციალისტური სახელმწიფოების შეკავშირება ერთიან ბანაკად, ამ ბანაკის მზარდი ერთიანობა და განუწყვეტლივ მზარდი ძლიერება უზრუნველყოფს სოციალიზმისა და კომუნიზმის სრულ გამარჯვებას მთელი სისტემის ფარგლებში.

სოციალისტური სისტემის ქვეყნებმა შეიძინეს ასეულ მილიონობით ადამიანის ცხოვრების გარდაქმნის მდიდარი კოლექტიური გამოცდილება, შეიტანეს ბევრი ახალი და თავისებური რამ საზოგადოების პოლიტიკური და ეკონომიური ორგანიზაციის ფორმებში. ეს გამოცდილება საერთაშორისო რევოლუციური მოძრაობის უძვირფასესი კუთვნილებაა.

პრაქტიკამ დაადასტურა და ყველა მარქსისტულ-ლენინურმა პარტიამ აღიარა, რომ სოციალისტური რევოლუციისა და სოციალისტური მშენებლობის პროცესებს საფუძვლად უდევს მთელი რიგი **მთავარი კანონზომიერებანი,** რომლებიც ახასიათებენ სოციალიზმის გზაზე დამდგარ ყველა ქვეყანას.

სოციალიზმის მსოფლიო სისტემა **ქვეყნების ეკონომიური და პოლიტიკური ურთიერთობის ახალი ტიპია.** სოციალისტურ ქვეყნებს აქვთ ერთი ტიპის ეკონომიური საფუძველი — წარმოების საშუალებათა საზოგადოებრივი საკუთრება; ერთი ტიპის სახელმწიფოებრივი წყობილება — ძალაუფლება ხალხისა, რომელსაც სათავეში უდგას მუშათა კლასი; ერთიანი იდეოლოგია— მარქსიზმ-ლენინიზმი; საერთო ინტერესები რევოლუციურ მონაპოვართა და ეროვნული [illegible] ლენინში იმპერიალისტური ბანაკის მხრივ ხელყოფისაგან; ერთიანი დიადი მიზანი — კ[illegible] ეკონომიური და პოლიტიკური ერთობა ქვეყნის რიგიერული [illegible] ფუძველს სახელმწიფოთა მტკიცე და მეგობრული ურთიერთობისათვის სოციალისტურ ბანაკში. სრული თანასწორუფლებიანობა, დამოუკიდებლობისა და სუვერენიტეტის ურთიერთ პატივისცემა, ძმური ურთიერთდახმარება და თანამშრომლობა სოციალისტური თანამეგობრობის ქვეყნების ურთიერთობის დამახასიათებელი ნიშნებია. სოციალისტურ ბანაკში ანუ — რაც ერთი და იგივეა — სოციალისტური ქვეყნების მსოფლიო თანამეგობრობაში არავის არა აქვს და არც შეიძლება ჰქონდეს რაიმე განსაკუთრებული უფლება და პრივილეგია.

მსოფლიო სოციალისტური სისტემის გამოცდილებამ დაადასტურა, რომ საჭიროა იმ ქვეყნების **უმჭიდროესი კავშირი,** რომლებიც კაპიტალიზმს სცილდებიან, მათი ღონისძიებების გაერთიანება სოციალიზმისა და კომუნიზმის მშენებლობაში. ის გეზი, რომ სოციალისტური ქვეყნების მსოფლიო თანამეგობრობისაგან იზოლირებულად, განკერძოებულად აშენონ სოციალიზმი, უსაფუძვლოა თეორიულად, რადგან ეწინააღმდეგება სოციალისტური საზოგადოების განვითარების ობიექტურ კანონებს. იგი მავნეა ეკონომიურად, რადგან იწვევს საზოგადოებრივი შრომის ფლანგვას, წარმოების ზრდის ტემპების შენელებას და კაპიტალისტურ სამყაროზე ქვეყნის დამოკიდებულებას. იგი რეაქციული და საშიშია პოლიტიკურად, რადგან კი არ აკავშირებს, არამედ თიშავს ხალხებს იმპერიალისტური ძალების გაერთიანებული ფრონტის წინაშე, ასაზრდოებს ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტურ ტენდენციებს და საბოლოო ანგარიშით შეიძლება გამოიწვიოს სოციალისტურ მონაპოვართა დაკარგვა.

სოციალისტური სახელმწიფოები, აერთიანებენ რა თავიანთ ღონისძიებებს ახალი საზოგადოების მშენებლობაში, აქტიურად უჭერენ მხარს და აფართოებენ პოლიტიკურ, ეკონომიურ და კულტურულ თანამშრომლობას იმ ქვეყნებთან, რომლებმაც მოიშორეს კოლონიური უღელი. ისინი ახორციელებენ და მზად არიან განახორციელონ ფართო ურთიერთ სასარგებლო სავაჭრო ურთიერთობა და კულტურული კავშირი კაპიტალისტურ ქვეყნებთან.

მსოფლიო სოციალისტური სისტემისა და მსოფლიო კაპიტალისტური სისტემის განვითარება წარმოებს პირდაპირ საწინააღმდეგო კანონების მიხედვით. თუ კაპიტალიზმის მსოფლიო სისტემა ყალიბდებოდა და ვითარდებოდა გააფთრებულ ბრძოლაში მის შემქმნელ სახელმწიფოთა შორის, ძლიერი ქვეყნების მიერ სუსტი ქვეყნების დამორჩილებისა და ექსპლოატაციის, ასეულ მილიონობით ადამიანის დამონების, იმპერიალისტური მეტროპოლიების კოლონიურ დანამატებად მთელი კონტინენტების გადაქცევის გზით, მსოფლიო სოციალისტური სისტემის შექმნისა და განვითარების პროცესი წარმოებს ამ სისტემის ყველა სახელმწიფოს სუვერენობის, სრული ნებაყოფლობის საფუძველზე და მშრომელთა ძირეული საარსებო ინტერესების შესაბამისად.

თუ კაპიტალიზმის მსოფლიო სისტემაში მოქმედებს უთანაბრო ეკონომიური და პოლიტიკური განვითარების კანონი, რომელსაც მოსდევს შეტაკებახი სახელმწიფოთა შორის, მსოფლიო სოციალისტურ სისტემაში მოქმედებენ ამის საწინააღმდეგო კანონზომიერებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ მასში შემავალი ყველა ქვეყნის ეკონომიკის განუხრელ, გეგმაზომიერ ზრდას. კაპიტალიზმის სამყაროში ამა თუ იმ ქვეყნის წარმოების ზრდა აღრმავებს წინააღმდეგობებს სახელმწიფოთა შორის, აძლიერებს კონკურენციულ ბრძოლას, ხოლო თვითეული სოციალისტური ქვეყნის განვითარებას მოსდევს მთლიანად მსოფლიო სოციალისტური სისტემის საერთო აღმავლობა და განმტკიცება. თუ მსოფლიო კაპიტალიზმის ეკონომიკა ნელი ტემპებით ვითარდება. კრიზისებსა და რყევას განიცდის, მსოფლიო სოციალიზმის ეკონომიკას ახასიათებს ზრდის სწრაფი და მყარი ტემპები, ყველა სოციალისტური ქვეყნის საერთო განუწყვეტელი სამეურნეო აღმავლობა.

ყველა სოციალისტურ სახელმწიფოს თავისი წვლილი შეაქვს მსოფლიო სოციალისტური სისტემის მშენებლობასა და განვითარებაში, მისი ძლიერების განმტკიცებაში. საბჭოთა კავშირის არსებობა მნიშვნელოვნად აადვილებს და აჩქარებს სრციალიზმის მშენებლობას სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში. მარქსისტულ-ლენინური პარტიები და სოციალისტურ სახელმწიფოთა ხალხები იმას ემყარებიან, რომ თვითეული ქვეყნის წვლილსა და ღონისძიებებზე დამოკიდებული სოციალიზმის მთელი მსოფლიო სისტემის წარმატებანი, და ამიტომ ინტერნაციონალურ მოვალეობად მიაჩნიათ თავიანთი ქვეყნის საწარმოო ძალების ყოველი ღონისძიებით განვითარება. სოციალისტური სახელმწიფოების თანამშრომლობა საშუალებას აძლევს თვითეულ მათგანს ყველაზე რაციონალურად და სრულად გამოიყენოს თავისი რესურსები, განავითაროს საწარმოო ძალები. სოციალიზმის ქვეყნების ეკონომიური და მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის, მათი სახალხო-სამეურნეო გეგმების კოორდინაციის, წარმოების სპეციალიზაციისა და კოოპერირების პროცესში ყალიბდება **შრომის საერთაშორისო განაწილების ახალი ტიპი.**

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის, ხოლო შემდეგ სოციალიზმის მსოფლიო სისტემის შექმნა ხალხთა ყოველმხრივი დაახლოების ისტორიული პროცესის დასაწყისია. სოციალისტური სახელმწიფოების ძმურ ოჯახში კლასობრივი ანტაგონიზმების გაქრობასთან ერთად ქრება ანტაგონიზმები ერებს შორისაც. სოციალისტური თანამეგობრობის ხალხების კულტურის აყვავებას თან ახლავს ეროვნული კულტურების სულ უფრო მეტი ურთიერთ გამდიდრება, სოციალისტური საზოგადოების ადამიანისათვის დამახასიათებელი ინტერნაციონალისტური თვისებების აქტიური ფორმირება.

მსოფლიო სოციალისტური თანამეგობრობის ხალხთა პრაქტიკით დადასტურებულია, რომ მათი ძმური **ერთიანობა და თანამშრომლობა** თვითეული ქვეყნის უმაღლეს ეროვნულ ინტერესებს შეესაბამება. პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის საფუძველზე მსოფლიო სოციალისტური სისტემის ერთიანობის განმტკიცება მასში შემავალი ყველა სახელმწიფოს შემდგომ წარმატებათა აუცილებელი პირობაა.

სოციალისტურ სისტემას უხდება გარკვეული სიძნელეების გადალახვა, რომლებიც განპირობებულია უმთავრესად იმით, რომ ამ სისტემის მეტ წილ ქვეყნებს წარსულში ჰქონდათ ეკონომიური განვითარების საშუალო და დაბალი დონეც კი, აგრეთვე იმით, რომ მსოფლიო რეაქცია მთელი ძალებით ცდილობს ხელი შეუშალოს სოციალიზმის მშენებლობას.

საბჭოთა კავშირისა და სახალხო დემოკრატიის ქვეყნების გამოცდილებით დადასტურებულია სსსრ ლენინური დებულებისა იმის შესახებ, რომ კლასობრივი ბრძოლა არ ქრება სოციალიზმის აშენების პერიოდში. სოციალიზმის წარმატებითი მშენებლობის პირობებში სოციალისტურ ქვეყნებს შიგნით კლასობრივი ბრძოლის განვით

პროგრამა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა

(გაგრძელება)

ყველავ ცდილობენ ძირი გამოუთხარონ სახალხო წყობილებას და უთანხმოება შეიტანონ სოციალისტური ქვეყნების ძმურ ოჯახში.

ძირითადი პოლიტიკური და იდეოლოგიური იარაღი, რომელსაც იყენებენ საერთაშორისო რეაქცია და შინაური რეაქციული ძალების ნაშთები სოციალისტური ქვეყნების ერთიანობის წინააღმდეგ, ნაციონალიზმია. ნაციონალიზმისა და ეროვნული შეზღუდულობის გამოვლინება ავტომატურად როდი ქრება სოციალისტური წყობილების დამყარების შემდეგ. ნაციონალისტური ცრურწმენანი და წარსული ეროვნული შუღლის ნაშთები ის სფეროა, სადაც სოციალური პროგრესისადმი წინააღმდეგობა შეიძლება ყველაზე ხანგრძლივი და შეუპოვარი, გაფთრებული და ხერხიანი იყოს.

კომუნისტებს თავიანთ პირველხარისხოვან მოვალეობად მიაჩნიათ აღზარდონ მშრომელები ინტერნაციონალიზმისა და სოციალისტური პატრიოტიზმის სულისკვეთებით, ნაციონალიზმისა და შოვინიზმის ყოველგვარი გამოვლინებისადმი შეურიგებლობის სულისკვეთებით. ნაციონალიზმი ზიანს აყენებს სოციალისტური თანამეგობრობის საერთო ინტერესებს და უწინარეს ყოვლისა ზიანს აყენებს იმ ქვეყნის ხალხს, სადაც იგი ჩნდება, რამდენადაც სოციალისტური ბანაკისაგან განკერძოება აბრკოლებს მის განვითარებას, უსპობს შესაძლებლობას გამოიყენოს მსოფლიო სოციალისტური სისტემის უპირატესობანი, აქეზებს იმპერიალისტური სახელმწიფოების ცდებს თავიანთი მიზნებისათვის გამოიყენონ ნაციონალისტური ტენდენციები. ნაციონალიზმმა შეიძლება მხოლოდ იქ გაიმარჯვოს, სადაც მის წინააღმდეგ არ წარმოებს თანმიმდევრული ბრძოლა. მარქსისტულ-ლენინური ინტერნაციონალისტური პოლიტიკა, გადამწყვეტი ბრძოლა ბურჟუაზიული ნაციონალიზმისა და შოვინიზმის გადმონაშთების დაძლევისათვის სოციალისტური თანამეგობრობის შემდგომი განმტკიცების დიდმნიშვნელოვანი პირობაა. ნაციონალიზმისა და ეროვნული ეგოიზმის წინააღმდეგ რომ ილაშქრებენ, კომუნისტები ამასთან ერთად ყოველთვის უაღრესი ყურადღებით ეკიდებიან მასების ეროვნულ გრძნობებს.

მსოფლიო სოციალისტური სისტემა მტკიცედ მიდის გადამწყვეტი გამარჯვებისაკენ კაპიტალიზმთან ეკონომიურ შეჯიბრებაში. უკვე უახლოეს პერიოდში იგი მსოფლიო კაპიტალისტურ სისტემას გაუსწრებს სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების საერთო მოცულობის მხრივ. სულ უფრო მეტად იზრდება მსოფლიო სოციალისტური სისტემის ზემოქმედება საზოგადოებრივი განვითარების მსვლელობაზე მშვიდობის, დემოკრატიისა და სოციალიზმის ინტერესებისათვის.

ახალი სამყაროს დიდებული შენობა, რომელიც თავისუფალი ხალხების გმირული შრომით შენდება ევროპისა და აზიის ვეებერთელა სივრცეებზე, ახალი საზოგადოების პირველსახეა, მთელი კაცობრიობის მომავალია.

IV. მსოფლიო კაპიტალიზმის კრიზისი

იმპერიალიზმი თავისი მზის ჩასვენებისა და დაღუპვის პერიოდში შევიდა. გახრწნის გარდუვალი პროცესი მოედო კაპიტალიზმს საფუძვლიდან მწვერვალამდე: მის ეკონომიურ და სახელმწიფოებრივ წყობილებას, პოლიტიკასა და იდეოლოგიას. იმპერიალიზმმა სამუდამოდ დაკარგა ბატონობა კაცობრიობის უმრავლესობაზე. კაცობრიობის ისტორიული განვითარების მთავარ შინაარსს, მთავარ მიმართულებასა და მთავარ თავისებურებებს განსაზღვრავენ მსოფლიო სოციალისტური სისტემა, იმპერიალიზმის წინააღმდეგ, საზოგადოების სოციალისტური გარდაქმნისათვის მებრძოლი ძალები.

პირველმა მსოფლიო ომმა და ოქტომბრის რევოლუციამ დასაბამი მისცეს კაპიტალიზმის საერთო კრიზისს. მეორე მსოფლიო ომისა და ევროპისა და აზიის მთელ რიგ ქვეყნებში სოციალისტური რევოლუციების მსვლელობაში გაიშალა კაპიტალიზმის საერთო კრიზისის მეორე ეტაპი. ამჟამად მსოფლიო კაპიტალიზმი შევიდა ამ კრიზისის ახალ, მესამე ეტაპში. ამ ახალი ეტაპის უმნიშვნელოვანესი თავისებურება ის არის, რომ იგი მსოფლიო ომთან დაკავშირებით როდი გაშლილა.

კაპიტალიზმისაგან სულ ახალი ქვეყნების ჩამოცილება; იმპერიალიზმის პოზიციების შესუსტება სოციალიზმთან ეკონომიურ შეჯიბრებაში; იმპერიალიზმის კოლონიური სისტემის დაშლა; სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმის განვითარებისა და მილიტარიზმის ზრდის შედეგად იმპერიალიზმის წინააღმდეგობათა გამწვავება; შინაგანი მერყეობის გაძლიერება და კაპიტალისტური ეკონომიკის ლპობა, რაც თავს იჩენს კაპიტალიზმის მზარდი უუნარობით მთლიანად გამოიყენოს საწარმოო ძალები (წარმოების ზრდის დაბალი ტემპები, პერიოდული კრიზისები, საწარმოო სიმძლავრეთა განუწყვეტელი დაუტვირთაობა, ქრონიკული უმუშევრობა); შრომასა და კაპიტალს შორის ბრძოლის ზრდა; მსოფლიო კაპიტალისტური მეურნეობის წინააღმდეგობათა მკვეთრი გამწვავება; ყველა ხაზით პოლიტიკური რეაქციის უმაგალითო გაძლიერება, მთელ რიგ ქვეყნებში ბურჟუაზიულ თავისუფლებებზე უარისთქმა და ფაშისტური. ტირანიული რეჟიმების დამყარება; ბურჟუაზიული პოლიტიკისა და იდეოლოგიის ღრმა კრიზისი, — ყოველივე ამით გამოიხატება **კაპიტალიზმის საერთო კრიზისი.**

იმპერიალიზმის სტადიაზე ფართოდ ვითარდება **სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმი.** მონოპოლიებს შექმნა და ზრდა იწვევს კაპიტალისტური კვლავწარმოების პროცესში სახელმწიფოს უშუალო ჩარევას ფინანსური ოლიგარქიის ინტერესებისათვის. მისი ინტერესებისათვის ბურჟუაზიული სახელმწიფო ახორციელებს სხვადასხვაგვარ მარეგულირებელ ღონისძიებებს, იყენებს ეკონომიკის ცალკეული დარგების გასახელმწიფოებრივებას. მსოფლიო ომებმა და ეკონომიურმა კრიზისებმა, მილიტარიზმმა და პოლიტიკურმა შერყევებმა დააჩქარა მონოპოლისტური კაპიტალიზმის გადაზრდა სახელმწიფო-მონოპოლისტურ კაპიტალიზმად.

ფინანსური კაპიტალის ბატონობა განუწყვეტლივ ძლიერდება. უზარმაზარი მონოპოლიები, როძლებმაც თავიანთ ხელში მოუყარეს თავი საზოგადოებრივი წარმოების უდიდეს ნაწილს, ბატონობენ ერის ცხოვრებაზე. ერთი მუჭა მილიარდერები და მილიონერები უკონტროლოდ განაგებენ კაპიტალისტური სამყაროს მთელ სიმდიდრეს, თავიანთი ანგარებითი გარიგებებისათვის ხურდა ფულად აქცევენ მთელი ერების ცხოვრებას. ფინანსური ოლიგარქია ზღაპრულად მდიდრდება. სახელმწიფო ხდება მონოპოლისტური ბურჟუაზიის საქმეთა მართვის კომიტეტი. მკვეთრად ძლიერდება მთელი სამეურნეო ცხოვრების ბიუროკრატიზაცია. სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმი მონოპოლიების ძალას აერთებს სახელმწიფოს ძალასთან ერთიან მექანიზმად იმ მიზნით, რომ გაამდიდროს მონოპოლიები, ჩაახშოს მუშათა მოძრაობა და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლა, იხსნას კაპიტალისტური წყობილება, გააჩაღოს აგრესიული ომები.

მემარჯვენე სოციალისტები და რევიზიონისტები ცდილობენ სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმი თითქმის სოციალიზმად დასახონ. ცხოვრება ამხილებს ამ სიყალბეს. სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმი არ ცვლის იმპერიალიზმის ბუნებას. იგი არათუ არ ცვლის ძირითადი კლასების მდგომარეობას საზოგადოებრივი წარმოების სისტემაში, არამედ კიდევაც აღრმავებს უფსკრულს შრომასა და კაპიტალს შორის, ერის უმრავლესობასა და მონოპოლიებს შორის. ის ცდები, რომ კაპიტალისტური მეურნეობის რეგულირებას სახელმწიფო ახდენდეს, ვერ აღმოფხვრის კონკურენციასა და წარმოების ანარქიას, ვერ უზრუნველყოფს მეურნეობის გეგმაზომიერ განვითარებას საზოგადოების მასშტაბით, რადგან წარმოების საფუძვლად რჩება კაპიტალისტური საკუთრება და დაქირავებული შრომის ექსპლოატაცია. ბურჟუაზიული თეორიები „უკრიზისო“ და „დაგეგმილი“ კაპიტალიზმის შესახებ გააცამტვერა თანამედროვე კაპიტალისტური ეკონომიკის განვითარების მთელმა მსვლელობამ. სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმის დიალექტიკა ისეთია, რომ კაპიტალისტური სისტემის განმტკიცების ნაცვლად, რაზეც იმედს ამყარებს ბურჟუაზია, იგი კიდევ უფრო ამწვავებს კაპიტალიზმის წინააღმდეგობებს, საფუძვლამდე არყევს მას. სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმი სოციალიზმის უაღრესად სრული მატერიალური მომზადებაა.

იმპერიალიზმის განვითარების ახალი მოვლენები ადასტურებენ, რომ სწორია ლენინური დასკვნები კაპიტალიზმის ძირითად კანონზომიერებათა შესახებ მის უკანასკნელ სტადიაში, მისი ლპობის გაძლიერების შესახებ. ამავე დროს ეს ლპობა როდი ნიშნავს საწარმოო ძალების სრულ მოდუნებას, დახშობას და არ გამორიცხავს კაპიტალისტური ეკონომიკის ზრდას ცალკეულ პერიოდებში, ცალკეულ ქვეყნებში.

მთლიანად კაპიტალიზმი სულ უფრო მეტად ბოჭავს თანამედროვე საწარმოო ძალების განვითარებას. კაცობრიობა შედის უდიდესი მეცნიერულ-ტექნიკური გადატრიალების პერიოდში, რაც დაკავშირებულია ატომგულის ენერგიის ათვისებასთან, კოსმოსის ათვისებასთან, ქიმიის, წარმოების ავტომატიზაციის განვითარებასთან და მეცნიერისა და ტექნიკის სხვა უდიდეს მიღწევებთან. მაგრამ კაპიტალიზმის წარმოებითი ურთიერთობა მეტად ვიწროა მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციისათვის. ამ რევოლუციის განხორციელება და საზოგადოების ინტერესებისათვის მისი ნაყოფის გამოყენება მხოლოდ სოციალიზმს შეუძლია.

მონოპოლისტური კაპიტალის ბატონობის პირობებში ტექნიკური პროგრესი მუშათა კლასის წინააღმდეგ წარიმართება. მონოპოლიები იყენებენ ახალ ფორმებს და აძლიერებენ მუშათა კლასის ექსპლოატაციას. კაპიტალისტური ავტომატიზაცია ლუკმაპურს ართმევს მუშას — იზრდება უმუშევრობა და ქვეითდება ცხოვრების დონე. ტექნიკური პროგრესი წვრილ მწარმოებელთა სულ ახალ ფენებს ღუპავს. იმპერიალიზმი ტექნიკურ პროგრესს უმთავრესად სამხედრო მიზნებისათვის იყენებს. იგი ადამიანის გონების მიღწევებს თვით კაცობრიობის წინააღმდეგ მიმართავს. სანამ იმპერიალიზმი არსებობს, კაცობრიობა დამშვიდებული ვერ იქნება თავისი მომავლისათვის.

თანამედროვე კაპიტალიზმმა უაღრესად გაამწვავა **ბაზრის პრობლემა.** იმპერიალიზმი უძლურია გადაჭრას ეს პრობლემა, რადგან მისი კანონზომიერებაა მშრომელთა გადახდისუნარიანი მოთხოვნის ჩამორჩენა წარმოების ზრდისაგან. იგი აგრეთვე აფერხებს სუსტად განვითარებული ქვეყნების ინდუსტრიულ განვითარებას. მსოფლიო კაპიტალისტური ბაზარი ვიწროვდება უფრო სწრაფად მზარდ საწარმოო შესაძლებლობებთან შედარებით. იგი დასერილია აუოაცხელი საბაჟო ზღუდეებით და შემზღუდველი ბარიერებით, დაყოფილია კარჩაკეტილ სავალუტო-ფინანსურ ზონებად. იმპერიალიზმის ბანაკში წარმოებს მწვავე კონკურენციული ბრძოლა გასაღების ბაზრებისათვის, კაპიტალის გამოყენების სფეროებისათვის, ნედლეულის წყაროებისათვის. მას მით უფრო მწვავე ხასიათი ეძლევა, რომ კაპიტალიზმის ბატონობის ტერიტორიული სფერო მკვეთრად შემცირდა.

მონოპოლისტურმა კაპიტალმა საბოლოო ანგარიშით ბურჟუაზიულ საზოგადოებას განუმზადა წარმოების განვითარების დაბალი ტემპები, რომლებიც მთელ რიგ ქვეყნებში ოღნავ უსწრებს წინ მოსახლეობის ზრდას. საწარმოო სიმძლავრეთა მნიშვნელოვანი ნაწილი დაუტვირთავი რჩება, მაშინ როცა საწარმოთა გარეთ მილიონობით უმუშევარია. სასოფლო-სამეურნეო წარმოება ხელოვნურად იზღუდება, თუმცა მსოფლიოში მილიონობით მშიერია. ადამიანები განიცდიან მატერიალური დოვლათის ნაკლებობას, მაგრამ იმპერიალიზმი მატერიალურ რესურსებსა და საზოგადოებრივ შრომას ომების მოსამზადებლად ფლანგავს .

კაპიტალისტური წყობილების ლიკვიდაცია ქვეყნების დიდ ჯგუფში, მსოფლიო სოციალისტური სისტემის განვითარება და განმტკიცება, კოლონიური სისტემის დაშლა და ძველი იმპერიების ნგრევა, განთავისუფლებული ქვეყნების ეკონომიკის კოლონიური სტრუქტურის დაწყებული მსხვრევა, ამ ქვეყნებსა და სოციალიზმის სამყაროს შორის ეკონომიური ურთიერთობის გაფართოება — ყოველივე ეს აღრმავებს **მსოფლიო კაპიტალისტური მეურნეობის კრიზისს.**

სახელმწიფო-მონოპოლისტური კაპიტალიზმი უმაგალითოდ აძლიერებს მილიტარიზმს. იმპერიალისტური სახელმწიფოები მშვიდობიან დროშიც ინახავენ უდიდეს შეიარაღებულ ძალებს. სამხედრო ხარჯები ნთქამენ სახელმწიფო ბიუჯეტების სულ უფრო მეტ ნაწილს. იმპერიალისტური სახელმწიფოები მილიტარისტულ,სამხედრო-პოლიციურ სახელმწიფოებად იქცევიან; მილიტარიზაციით გამსჭვალულია ბურჟუაზიული საზოგადოების ცხოვრება.

მილიტარიზმი ამდიდრებს მონოპოლისტური ბურჟუაზიის ცალკეულ ჯგუფებს და იწვევს ერების დაუძლურებას, ხალხების გაჩანაგებას, რომლებსაც გადასახადები, მზარდი ინფლაციისა და სიძვირის ტვირთი ტანჯავს. ერთი თაობის სიცოცხლის მანძილზე იმპერიალიზმმა კაცობრიობა გადაიხეხა ორი გამანადგურებელი მსოფლიო ომის უფსკრულში. პირველ მსოფლიო ომში იმპერიალისტებმა დახოცეს ათი მილიონი და დაასახიჩრეს ოცი მილიონი კაცი. მეორე მსოფლიო ომმა თითქმის ორმოცდაათი მილიონი კაცის სიცოცხლე შეიწირა. ამ ომების მსვლელობაში გაჩანაგდნენ მთელი ქვეყნები, დაინგრა ათასობით ქალაქი და სოფელი, მოისპო მრავალი თაობის შრომის შედეგები. იმპერიალისტების მიერ განზრახული ახალი ომი კაცობრიობას უმაგალითო მსხვერპლსა და ნგრევას უქადის. ომისათვის მზადებასაც კი ტანჯვა და გაჭირვება მოაქვს მილიონობით ადამიანისათვის.

თანამედროვე კაპიტალისტური სახელმწიფო საწარმოო ძალების განვითარებაში, შრომის განსაზოგადოებაში მიღწეული პროგრესის უზურპაციას ახდენს მონოპოლიების ინტერესებისათვის.

მონოპოლისტური ბურჟუაზია უსარგებლო ხორცმეტი გახდა საზოგადოებრივ ორგანიზმზე, ზედმეტი გახდა წარმოების პროცესისათვის, ქარხნებსა და ფაბრიკებს მართავენ დაქირავებული დირექტორები, ინჟინრები და ტექნიკოსები. მონოპოლისტები პარაზიტულ ცხოვრებას ეწევიან, თავიანთ შინამსახურებთან ერთად ნთქამენ პროლეტარებისა და გლეხების შრომით შექმნილი ეროვნული შემოსავლის მნიშვნელოვან ნაწილს.

შიში რევოლუციის წინაშე, სოციალისტური ქვეყნების წარმატებანი, მუშათა მოძრაობის ზეგავლენა აიძულებს ბურჟუაზიას მოახდინოს ნაწილობრივი დათმობანი ხელფასის, შრომის პირობების, სოციალური უზრუნველყოფის მხრივ. მაგრამ მზარდი სიძვირე და ინფლაცია ხშირად არარად აქცევს ამ დათმობებს. ხელფასი ჩამორჩება მუშისა და მისი ოჯახის მატერიალურ და კულტურულ მოთხოვნილებებს, რომლებიც იზრდება საზოგადოების განვითარებასთან ერთად. კაპიტალისტურად განვითარებული ქვეყნების მცირე ჯგუფში ცხოვრების შედარებით მაღალ დონესაც კი საფუძვლად უდევს აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ხალხების ძარცვა, არაეკვივალენტური გაცვლა, ქალის შრომის დისკრიმინაცია, ზანგებისა და ჩასული მუშების სასტიკი ჩაგვრა, აგრეთვე თვით ამ ქვეყნების მშრომელთა ექსპლოატაციის გაძლიერება. ბურჟუაზიული მითი „სრული დაასაქმების“ შესახებ ავბედითი დაცინვა გამოდგა — მუშათა კლასი განუწყვეტლივ იტანჯება მასობრივი უმუშევრობით, იმით, რომ ხვალინდელი დღის რწმენა არა აქვს. მუშათა კლასის ეკონომიური ბრძოლის ცალკეულ წარმატებათა მიუხედავად, მთლიანად მისი მდგომარეობა კაპიტალისტურ სამყაროში უარესდება.

კაპიტალიზმის განვითარებამ საბოლოოდ გაფანტა ლეგენდა წვრილი გლეხური მეურნეობის სიმტკიცის შესახებ. მონოპოლიებმა გაბატონებული პოზიციები დაიკავეს სოფლის მეურნეობაშიც. მილიონობით ფერმერსა და გლეხს ერეკებიან მიწიდან, ხოლო მათი მეურნეობა საჯარო ვაჭრობით იყიდება. წვრილი მეურნეობა ბოგინობს გლეხების აუტანელი გაჭირვების, უკმარი მოხმარების და მეტისმეტად დიდი შრომის ფასად. გლეხობა გმინავს მზარდი გადასახადებისა და დავალიანების ტვირთის გამო. აგრარული კრიზისები სულ უფრო აჩანაგებს სოფელს. წარმოუდგენელი გაჭირვება და სიღატაკეა კოლონიური და დამოკიდებული ქვეყნების გლეხობის ხვედრი; იგი იტანჯება ორმაგი ჩაგვრით — მემამულეებისა და მონოპოლისტური ბურჟუაზიის ბატონობით.

მონოპოლიები ქალაქის წვრილ მესაკუთრეებსაც აღატაკებენ. ხელოსნური წარმოება ინგრევა. წვრილი სამრეწველო და სავაჭრო საწარმოები მთლიანად დამოკიდებული არიან მონოპოლიებზე.

ცხოვრებამ სავსებით დაადასტურა მარქსისტული დებულება კაპიტალისტურ საზოგადოებაში პროლეტარიზაციის გაძლიერების შესახებ. ექსპროპრიირებული მასებისათვის არ არსებობს საკუთრების დაუფლების სხვა პერსპექტივა, გარდა რევოლუციური გზით წარმოების სოციალისტური საზოგადოებრივი საკუთრების დაწესებისა, ესე იგი მთელი ხალხის კუთვნილებად მათი გადაქცევისა.

კაპიტალიზმის განვითარების უთანაბრობა ცალის ძალთა თანაფარდობას, სახელმწიფოებს, ამწვავებს წინააღმდეგობებს მათ შორის. იმპერიალიზმის ეკონომიურმა, ხოლო მის შემდეგ პოლიტიკურმა და სამხედრო ცენტრმა ევროპიდან ამერიკის შეერთებულ შტატებში გადაინაცვლა. ამერიკის მონოპოლისტურმა კაპიტალმა, რომელიც სამხედრო მოგებისა და გამალებული შეიარაღების მეოხებით გაიბერა, ხელთ იგდო ნედლეულის უმნიშვნელოვანესი წყაროები, გასაღების ბაზრები და კაპიტალის გამოყენების სფეროები. შექმნა თავისებური კოლონიური იმპერია, გახდა ყველაზე დიდი **მსოფლიო ექსპლოატატორი.** ამერიკის იმპერიალიზმი ეფარება თავისუფლებისა და დემოკრატიის ყალბ ალამს, საქმით კი ასრულებს **მსოფლიო ჟანდარმის** როლს, მხარს უჭერს რეაქციულ დიქტატორულ რეჟიმებს, ძირმომპალ მონარქიებს, ილაშქრებს დემოკრატიული, რევოლუციური გარდაქმნების წინააღმდეგ, აჩაღებს აგრესიას დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ხალხების წინააღმდეგ.

ამერიკის შეერთებული შტატების მონოპოლისტური ბურჟუაზია საერთაშორისო რეაქციის თავადი დასაყრდენია. მან იკისრა კაპიტალიზმის „მხსნელის“ როლი. ამერიკის შეერთებული შტატების ფინანსური მაგნატები აკოწიწებენ იმპერიალისტების „საღვთო კავშირს“, ქმნიან აგრესიულ სამხედრო ბლოკებს. ამერიკის ჯარები და სამხედრო ბაზები განლაგებულია კაპიტალისტური სამყაროს ყველაზე დიდმნიშვნელოვან პუნქტებში.

მაგრამ ცხოვრება გვიჩვენებს, რომ სრულიად უსაფუძვლოა ამერიკის შეერთებული შტატების იმპერიალიზმის პრეტენზიები მსოფლიო ბატონობაზე. იმპერიალიზმი უძლური აღმოჩნდა გადაეღობა გზა სოციალისტური და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი რევოლუციებისათვის. ჩაიფუშა ამერიკის იმპერიალიზმის იმედი, რომელსაც იგი ამყარებდა ატომური იარაღის მონოპოლიაზე. ამერიკის შეერთებული შტატების მონოპოლიებმა ვერ შეინარჩუნეს მიღწეული ხვედრითი წონა კაპიტალისტური სამყაროს ეკონომიკაში, თუმცა ისინი კვლავ რჩებიან მის მთავარ ეკონომიურ, ფინანსურ და სამხედრო ძალად. ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა — ყველაზე ძლიერმა კაპიტალისტურმა სახელმწიფომ — გაიარეს თავიანთი ზენიტის წერტილი და შევიდნენ მზის ჩასვენების ზოლში. წარსული ძლიერება დაკარგეს ისეთმა იმპერიალისტურმა სახელმწიფოებმა, როგორიც არიან დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, გერმანია და იაპონია.

თანამედროვე მსოფლიოს ძირითადი წინააღმდეგობა— წინააღმდეგობა სოციალიზმსა და იმპერიალიზმს შორის — ვერ აჭარწყლებს **ღრმა წინააღმდეგობებს,** რომლებიც ღრღნიან კაპიტალისტურ სამყაროს. ამერიკის შეერთებული შტატების მფარველობით შექმნილი აგრესიული სამხედრო ბლოკები ხშირად კრიზისის მდგომარეობაში არიან. საერთაშორისო სახელმწიფო-მონოპოლისტური ორგანიზაციები, რომლებიც იქმნებიან „გაერთიანების“, ბაზრის პრობლემის შერბილების ლოზუნგით, სინამდვილეში წარმოადგენენ მსოფლიო კაპიტალისტური ბაზრის გადანაწილების ახალ ფორმებს, იქცევიან მწვავე უთანხმოებისა და კონფლიქტების კერებად.

ღრმავდება წინააღმდეგობანი მთავარ იმპერიალისტურ სახელმწიფოებს შორის. მეორე მსოფლიო ომში დამარცხებული იმპერიალისტური სახელმწიფოების ეკონომიკის აღდგენა იწვევს იმპერიალისტური მეტოქეობისა და კონფლიქტების ძველი კვანძების აღორძინებას და ახალი კვანძების წარმოშობას. განსაკუთრებით მწვავდება ინგლის-ამერიკის, ამერიკა-საფრანგეთის, საფრანგეთ-დასავლეთ გერმანიის, ამერიკა-დასავლეთ გერმანიის, ინგლის-დასავლეთ გერმანიის, იაპონია-ამერიკის და სხვათა წინააღმდეგობანი, აგრეთვე მწვავდება სხვა წინააღმდეგობანი. გარდუვალად წარმოიშობა და გაღრმავდება ახალი წინააღმდეგობანი იმპერიალიზმის ბანაკში.

ამერიკის მონოპოლიები და მათი ინგლისელი და ფრანგი მოკავშირეები აშკარად ეხმარებიან დასავლეთ გერმანიის იმპერიალიზმს, რომელიც ცინიკურად ქადაგებს რევანშისტულ, დამპყრობლურ მიზნებს, ამზადებს ომს სოციალისტური სახელმწიფოებისა და ევროპის სხვა ქვეყნების წინააღმდეგ. ევროპის ცენტრში იქმნება აგრესიის საშიში კერა, რომელიც საფრთხეს უქმნის ყველა ხალხის მშვიდობასა და უშიშროებას. შოლტავ ... ამერიკის მონოპოლიები აღორძინებენ ... რიზმს, რომელიც გარკვეული ზ... თზე, — ომის მეორე საშიშ კერას, რომელიც ემუქრება აზიის ხალხებს, პირველ რიგში სოციალისტურ სახელმწიფოებს.

იმპერიალისტური სახელმწიფოების მცირე ჯგუფის ინტერესები შეუთავსებელია დანარჩენი ქვეყნების ინტერესებთან, ყველა ხალხის ინტერესებთან. ღრმა ანტაგონიზმი თიშავს იმპერიალისტურ სახელმწიფოებსა და იმ ქვეყნებს, რომლებმაც ეროვნული დამოუკიდებლობა მოიპოვეს, იმ ქვეყნებს, რომლებიც თავიანთი განთავისუფლებისათვის იბრძვიან.

თანამედროვე კაპიტალიზმი მტერია მთელი კაცობრიობის სასიცოცხლო ინტერესებისა, პროგრესული მისწრაფებებისა. კაპიტალიზმი, რომელსაც ახასიათებს ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაცია, შოვინისტური და რასისტული იდეოლოგია, მორალური დაქვეითება, სპეკულაციის, კორუპციის, დამნაშავეობის თარეში, ხრწნის საზოგადოებას, ოჯახს, ადამიანს.

ბურჟუაზიული წყობილება იშვა მომზიდველი ლოზუნგებით — თავისუფლება, თანასწორობა და ძმობა. მაგრამ ეს ლოზუნგები ბურჟუაზიამ მხოლოდ იმისათვის გამოიყენა, რომ ჩამოშორებინა ფეოდალური დიდკაცობა და ხელთ ეგდო ძალაუფლება. თანასწორობის ნაცვლად შეიქმნა სოციალური და ეკონომიური უთანასწორობის ახალი უდრმესი უფსკრული. არა ძმობა, არამედ გააფთრებული კლასობრივი ბრძოლაა გამეფებული ბურჟუაზიულ საზოგადოებაში.

მონოპოლისტური კაპიტალი სულ უფრო ცხადად ამჟღავნებს თავის რეაქციულ, ანტიდემოკრატიულ არსს. იგი ვერ ურიგდება წინანდელ ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ თავისუფლებებსაც კი, თუმცა ფარისევლურად ქადაგებს მათ. ბურჟუაზიის ისტორიული განვითარების ამ ეტაპზე სულ უფრო ძნელია თანასწორობისა და თავისუფლების ლოზუნგების წინანდებური პროპაგანდა. საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის აღმავლობა ამცირებს ფინანსური კაპიტალის მანევრის შესაძლებლობებს, და მას აღარ შეუძლია წინანდელი ლოზუნგებით, ისევე როგორც მუშათა ბიუროკრატიის მოსყიდვით, ჩააქროს მასების რევოლუციური განწყობილება და ანგარიში გაუსწოროს გარდუვალად მზარდ რევოლუციურ ანტიიმპერიალისტურ მოძრაობას.

მონოპოლისტური კაპიტალი, რომელმაც მთლიანად იგდო ხელთ ძირითადი მატერიალური საშუალებანი, არაფის არ უზიარებს პოლიტიკურ ძალაუფლებას, მან დაამყარა თავისი დიქტატურა — უმრავლესობაზე უმცირესობის დიქტატურა, საზოგადოებაზე კაპიტალისტური მონოპოლიების დიქტატურა. იმპერიალიზმის იდეოლოგები მონოპოლისტური კაპიტალის დიქტატურას ნიღბავენ თავისუფლებისა და დემოკრატიის ყალბი ლოზუნგებით, აცხადებენ იმპერიალისტურ სახელმწიფოებს „თავისუფალი სამყაროს“ ქვეყნებად, მმართველ ბურჟუაზიულ წრეებს ასაღებენ ყოველგვარი დიქტატურის მოწინააღმდეგეებად. ნამდვილად კი თავისუფლება იმპერიალისტურ სამყაროში ნიშნავს მხოლოდ არა მარტო თავიანთი ქვეყნების, არამედ აგრეთვე მონოპოლიების რკინის ქუსლქვეშ მოყოლილი ყველა სხვა ქვეყნის მუშათა კლასის, მშრომელი ხალხის ექსპლოატაციის თავისუფლებას.

ბურჟუაზია ფართო რეკლამას უკეთებს თავისი საარჩევნო სისტემის ვითომდა დემოკრატიულ ხასიათს, განსაკუთრებით აქებს მრავალპარტიულობის არსებობას და მრავალი კანდიდატის დასახელების შესაძლებლობას. საქმით კი მონოპოლისტები ხალხის მასებს უსპობენ შესაძლებლობას გამოხატონ თავიანთი ნება და აირჩიონ თავიანთი ინტერესების ნამდვილი დამცველები. ხელთ აქვთ რა ისეთი მძლავრი საშუალებანი, როგორიც არის კაპიტალი, პრესა, რადიო, კინო, ტელევიზია, იყენებენ რა თავიანთ აგენტებს პროფკავშირებსა და სხვა მასობრივ ორგანიზაციებში, მონოპოლისტებს ხალხის მასები შეცდომაში შეჰყავთ, თავს ახვევენ ამომრჩევლებს თავიანთ კანდიდატებს. სხვადასხვა ბურჟუაზიული პარტიები ჩვეულებრივ წარმოადგენენ მხოლოდ გაბატონებული ბურჟუაზიის სხვადასხვა ფრაქციებს.

ბურჟუაზიის დიქტატურა თავს იჩენს აგრეთვე ამომრჩეველთა ნების უხეშად გათელვით. როცა ბურჟუაზია ხედავს, რომ მშრომელები იყენებენ კონსტიტუციით მინიჭებულ უფლებებს და შეუძლიათ მნიშვნელოვანი რაოდენობით აირჩიონ საკანონმდებლო ორგანოებში თავიანთი ინტერესების დამცველნი, იგი მოურიდებლად ამსხვრევს საარჩევნო სისტემას, თვითნებურად ზღუდავს პარლამენტში მშრომელთა წარმომადგენლების რაოდენობას.

ფინანსური ოლიგარქია მიმართავს ფაშისტური რეჟიმის დამყარებას, იმედს ამყარებს არმიაზე, პოლიციაზე, ჟანდარმერიაზე, როგორც ხალხის მრისხანებისაგან ხსნის უკანასკნელ საშუალებაზე, განსაკუთრებით მაშინ, როცა მშრომელი მასები ცდილობენ გამოიყენონ თუნდაც შეკვეცილი დემოკრატიული უფლებები, დაიცვან თავიანთი ინტერესები და ბოლო მოუღონ მონოპოლიების ყოვლისშემძლეობას. თუმცა გერმანიისა და იტალიის აღვირახსნილმა ფაშიზმმა კრახი განიცადა, მაგრამ ფაშისტური რეჟიმი ჯერ კიდევ არის ზოგიერთ ქვეყანაში და ახალი ფორმებით ღორძინდება მთელ რიგ სხვა ქვეყნებში.

ამრიგად, **მსოფლიო იმპერიალისტურ სისტემას ღრმა და მწვავე წინააღმდეგობანი ღრღნიან.** შრომისა და კაპიტალის ანტაგონიზმი, წინააღმდეგობანი ხალხსა და მონოპოლიებს შორის, მზარდი მილიტარიზმი, კოლონიური სისტემის დაშლა, წინააღმდეგობანი იმპერიალისტურ ქვეყნებს შორის, კონფლიქტები და წინააღმდეგობანი ახალგაზრდა ეროვნულ სახელმწიფოებსა და ძველ კოლონიზატორულ სახელმწიფოებს შორის და, რაც მთავარია, მსოფლიო სოციალიზმის სწრაფი ზრდა ძირს უთხრის და ანგრევს იმპერიალიზმს, იწვევს მის შესუსტებასა და დაღუპვას.

მონოპოლისტური ბურჟუაზია ატომგულის იარაღითაც ვერ იხსნის თავს ისტორიული განვითარების გარდუვალი მსვლელობისაგან. კაცობრიობამ გამოიცნო კაპიტალიზმის ნამდვილი სახე. ასეულ მილიონობით ადამიანი ხედავს, რომ კაპიტალიზმი ეკონომიური ანარქიისა და პერიოდული კრიზისების, ქრონიკული უმუშევრობისა და მასობრივი სიღატაკის, საწარმოო ძალების მტაცებლური ფლანგვის წყობილებაა, რომელიც განუწყვეტლივ გვიქადის ომებს. კაცობრიობას არა სურს შეურიგდეს და არ შეურიგდება ისტორიულად დრომოჭმულ კაპიტალიზმის სისტემას.

V. მუშათა კლასის საერთაშორისო რევოლუციური მოძრაობა

მუშათა კლასის საერთაშორისო რევოლუციურმა მოძრაობამ მსოფლიო-ისტორიული გამარჯვებანი მოიპოვა. **მისი მთავარი მონაპოვარია მსოფლიო სოციალისტური სისტემა.** გამარჯვებული სოციალიზმი თავისი მაგალითით გამარევოლუციურებელ გავლენას ახდენს კაპიტალისტური სამყაროს მშრომელთა გონებაზე, აღაფრთოვანებს მათ იმპერიალიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად და დიდად აადვილებს ამ ბრძოლის პირობებს.

კაპიტალისტური საზოგადოების წიაღში ყალიბდებიან, მრავლდებიან და იწრთობიან სოციალური ძალები, რომლებიც მოწოდებული არიან უზრუნველყონ სოციალიზმის გამარჯვება. მსოფლიო ასპარეზზე გამოვიდა საერთაშორისო პროლეტარიატის ახალი რაზმი — აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის განთავისუფლებული, დამოკიდებული და კოლონიური ქვეყნების ახალგაზრდა მუშათა მოძრაობა. შეიქმნენ და გაიზარდნენ მარქსისტულ-ლენინური პარტიები. ისინი ხდებიან სულ უფრო ავტორიტეტიანი, საყოველთაოდ აღიარებული ეროვნული ძალა, რომელიც მიუძღვის მშრომელთა ფართო ფენებს.

საერთ

პროგრამა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა

(გაგრძელება)

ლო გამოსვლები თავისი ეკონომიური და პოლიტიკური ინტერესების დასაცავად. მუშათა კლასს, მშრომელებს არაერთხელ შეუქმნიათ საფრთხე ბურჟუაზიის კლასობრივი ბატონობისათვის. ცდილობს რა შეინარჩუნოს ძალაუფლება, ფინანსური ოლიგარქია დათრგუნვის მეთოდებთან ერთად იყენებს მუშათა კლასისა და მისი ორგანიზაციების მოტყუებისა და გახრწნის, ეროვნული და საერთაშორისო მასშტაბით პროფკავშირული მოძრაობის გათიშვის სხვადასხვა ხერხებს. იგი მიმართავს პროფკავშირული, კოოპერაციული და სხვა ორგანიზაციების ზედაფენების მოსყიდვას, ზრდის მუშათა ბიუროკრატიას, აძლევს მას შემოსავლიან ადგილებს მრეწველობაში, მუნიციპალურ ორგანოებში, სახელმწიფო აპარატში. ანტიკომუნისტური და ანტიმუშური კანონები, კომუნისტური პარტიების აკრძალვა, კომუნისტებისა და სხვა მოწინავე მუშების სამუშაოდან მასობრივი დათხოვნა, საწარმოებში შავი სიების შემოღება, მოსამსახურეთა „კეთილსაიმედოობის“ შემოწმება, პოლიციის რეპრესიები დემოკრატიული პრესის წინააღმდეგ, გაფცევების ჩახშობა შეიარაღებული ძალების დახმარებით — ყოველივე ეს გახდა იმპერიალისტური ბურჟუაზიის მთავრობათა მოქმედების მუდმივი მეთოდები თავიანთი დიქტატურის შესანარჩუნებლად.

ცალკეული კაპიტალისტური ქვეყნების რეაქციულ ძალებს აღარ ძალუძთ წინააღმდეგობა გაუწიონ დემოკრატიისა და სოციალიზმის მზარდ ძალებს. კაპიტალისტური სახელმწიფოების ბრძოლა და მეტოქეობა არ გამორიცხავს აგრეთვე ერთგვარ ერთიანობას მათ შორის სოციალიზმისა და მუშათა მოძრაობის მზარდი ძალების წინააღმდეგ. იმპერიალისტები ქმნიან რეაქციულ კავშირებს, ერთმანეთს უკავშირდებიან ურთიერთ ხელმეკრულებებით, ქმნიან სამხედრო ბლოკებსა და ბაზებს, რომლებიც მიმართულია არა მარტო სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ, არამედ რევოლუციური მუშათა და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის წინააღმდეგაც. ევროპის მთელი რიგი სახელმწიფოების რეაქციულმა ბურჟუაზიამ მშვიდობიან დროს თავისი ქვეყნის კარი გაუღო უცხოეთის ჯარებს.

ბურჟუაზია ისწრაფვის გარკვეული გაკვეთილები გამოიტანოს ოქტომბრის რევოლუციიდან და სოციალიზმის გამარჯვებებიდან. იგი იყენებს ახალ საშუალებებს კაპიტალისტური წყობილების წყალობით და მანკიერებათა დასაფარავად. თუმცა მთელი ეს საშუალებანი ართუ-ლებენ რევოლუციური ძალების საქმიანობას კაპიტალისტურ ქვეყნებში, მაგრამ ვერ შეასუსტებენ წინააღმდეგობებს შრომასა და კაპიტალს შორის.

ამჟამად მსოფლიოში უფრო ხელსაყრელი ვითარება შეიქმნა მუშათა მოძრაობისათვის. სსრ კავშირისა და მთელი მსოფლიო სოციალისტური სისტემის წარმატებებმა, მსოფლიო კაპიტალიზმის კრიზისის გაღრმავებამ, მასებში კომუნისტური პარტიების გავლენის ზრდამ, რეფორმიზმის იდეურმა კრახმა არსებითად შეცვალა კლასობრივი ბრძოლის პირობები მშრომელთა სასარგებლოდ. იმ ქვეყნებშიც კი, სადაც რეფორმიზმი ჯერ კიდევ ინარჩუნებს ძლიერ პოზიციებს, მუშათა მოძრაობაში ხდება მნიშვნელოვანი ძვრები მარცხნივ.

ახალ ისტორიულ ვითარებაში ბევრი ქვეყნის მუშათა კლასს ჯერ კიდევ კაპიტალიზმის დამხობამდე შეუძლია თავს მოახვიოს ბურჟუაზიას ისეთ ღონისძიებათა განხორციელება, რომლებიც სცილდებიან ჩვეულებრივი რეფორმების ფარგლებს და სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვთ როგორც მუშათა კლასისათვის — და რევოლუციის გასამარჯვებლად, სოციალიზმის დასამყარებლად მისი შემდგომი ბრძოლის განვითარებისათვის, ისე ერის უმრავლესობისათვის. დემოკრატიული და მშვიდობისმოყვარე ძალების გაერთიანებით მუშათა კლასს შეუძლია აიძულოს მმართველი წრეები შეწყვიტონ ახალი მსოფლიო ომის მომზადება, ხელი აიღონ ლოკალური ომების გაჩაღებაზე, გამოიყენონ ეკონომიკა მშვიდობიანი მიზნით: მშრომელების, ხალხის ფართო მასების გაერთიანებით მუშათა კლასს შეუძლია მოიგეროიოს ფაშისტური რეაქციის შეტევა, მიაღწიოს მშვიდობის საერთოეროვნული პროგრამის, ეროვნული დამოუკიდებლობის, დემოკრატიული უფლებების განხორციელებას და ხალხის ცხოვრების პირობების ერთგვარ გაუმჯობესებას.

მუშათა კლასის მთავარი მტერი კაპიტალისტური მონოპოლიები არიან. ისინი აგრეთვე მთავარი მტერი არიან გლეხობის, ხელოსნებისა და ქალაქის სხვა წვრილი მესაკუთრეებისა, მოსამსახურეთა და ინტელიგენციის უმრავლესობისა და საშუალო კაპიტალისტთა ნაწილისაც კი.

მუშათა კლასი ძირითად დარტყმას მიმართავს კაპიტალისტური მონოპოლიების წინააღმდეგ. მონოპოლიების ყოვლისშემძლეობის ლიკვიდაციით სასიცოცხლოდ დაინტერესებულია ერის ყველა ძირითადი ფენა. ეს შესაძლებელს ხდის ერთ მძლავრ **ანტიმონოპოლისტურ** ნაკადად გაერთიანდეს ყველა დემოკრატიული მოძრაობა, რომლებიც ფინანსური ოლიგარქიის უღლის წინააღმდეგ იბრძვიან.

პროლეტარიატი აყენებს მონოპოლიების ყოვლისშემძლეობის წინააღმდეგ ბრძოლის პროგრამას და ითვალისწინებს თავისი მოკავშირეების არა მარტო დღევანდელ, არამედ ხვალინდელ ინტერესებსაც. იგი მხარს უჭერს ფართო ნაციონალიზაციას იმ პირობებით, რომლებიც ყველაზე ხელსაყრელია ხალხისათვის. იგი მხარს უჭერს გლეხობის იმ მოთხოვნებს, რომ განხორციელდეს რადიკალური აგრარული რეფორმები, და იბრძვის იმისათვის, რომ განხორციელდეს ლოზუნგი „მიწა იმათ, ვინც მას ამუშავებს!“

პროლეტარიატი ხალხის სხვა ფენებთან ერთად გადაჭრით იბრძვის ფართო . დემოკრატიისათვის. იგი რაზმავს მასებს აქტიური მოქმედებისათვის ფინანსური ოლიგარქიის კურსის წინააღმდეგ, რომელიც ისწრაფვის მოსპოს დემოკრატიული თავისუფლებანი, შეზღუდოს პარლამენტის ძალაუფლება. შეცვალოს კონსტიტუციები მონოპოლიების აგენტთა პირადი ხელისუფლების დამყარების მიზნით, შემოიღოს პარლამენტარიზმის ნაცვლად ფაშიზმის ესა თუ ის ნაირსახეობა.

ამ ბრძოლაში იჭედება მუშათა კლასის კავშირი ყველა შრომელთან. მუშათა კლასი რაზმავს გლეხობას — თავის ძირითად მოკავშირეს — ფეოდალური გადმონაშთებისა და მონოპოლიათა ძალმომრეობის წინააღმდეგ საბრძოლველად. მუშათა კლასის მოკავშირე ხდებიან მოსამსახურეთა ფართო ფენები. აგრეთვე ინტელიგენციის მნიშვნელოვანი ნაწილი, რომლებიც კაპიტალიზმს პროლეტართა მდგომარეობამდე დაჰყავს და რომლებსაც შეგნებული აქვთ, რომ საჭიროა ცვლილებები საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

საერთო დემოკრატიული ბრძოლა მონოპოლიების წინააღმდეგ კი არ გვაშორებს სოციალისტურ რევოლუციას, არამედ გვიახლოებს მას. **დემოკრატიისათვის ბრძოლა სოციალიზმისათვის ბრძოლის შემადგენელი ნაწილია.** რაც უფრო ღრმაა დემოკრატიული მოძრაობა, მით უფრო მაღლდება მასების პოლიტიკური შეგნების დონე, მით უფრო თვალსაჩინო ხდება მათთვის, რომ მხოლოდ სოციალიზმი უსახავს მათ ნამდვილი თავისუფლებისა და კეთილდღეობის გზას. ამ ბრძოლის პროცესში ქარწყლდება მემარჯვენესოციალისტური, რეფორმისტული ილუზიები, იქმნება სოციალისტური რევოლუციის პოლიტიკური არმია.

სოციალისტური რევოლუციები, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ანტიიმპერიალისტური რევოლუციები, სახალხო დემოკრატიული რევოლუციები, გლეხთა ფართო მოძრაობანი, ხალხის მასების ბრძოლა ფაშისტური და სხვა ტირანიული რეჟიმების დამხობისათვის, საერთოდემოკრატიული მოძრაობანი ეროვნული ჩაგვრის წინააღმდეგ — ყოველივე ეს ერთიანდება ერთ მსოფლიო რევოლუციურ პროცესად, რომელიც ძირს უთხრის და ანგრევს კაპიტალიზმს.

ყოველ ქვეყანაში პროლეტარულ რევოლუციას, რომელიც მსოფლიო სოციალისტური რევოლუციის ნაწილია, ახდენენ ამ ქვეყნის მუშათა კლასი, ხალხის მასები. რევოლუცია შეკვეთით როდი ხდება. იგი არ შეიძლება გარედან მოვახვიოთ თავს ხალხს. იგი წარმოიშობა კაპიტალიზმის ღრმა შინაგან და საერთაშორისო წინააღმდეგობათა შედეგად. გამარჯვებული პროლეტარიატი ვერ მოახვევს თავს სხვა ქვეყნის ხალხს ვერავითარ გაბედნიერებას, რადგან ეს ძირს გამოუთხრის მის საკუთარ გამარჯვებას.

სხვა მარქსისტულ-ლენინურ პარტიებთან ერთად საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას თავის ინტერნაციონალურ მოვალეობად მიაჩნია მოუწოდოს ყველა ქვეყნის ხალხებს შეკავშირდნენ, დარაზმონ მთელი შინაგანი ძალები, აქტიურად იმოქმედონ და მსოფლიო სოციალისტური სისტემის ძლიერებაზე დაყრდნობით თავიდან აიცილონ იმპერიალისტთა ჩარევა ყოველი ქვეყნის ხალხის საქმეებში, რომელიც აღმდგარა რევოლუციისათვის, ან მტკიცე წინააღმდეგობა გაუწიონ ასეთ ჩარევას და ამით არ დაუშვან კონტრრევოლუციის იმპერიალისტური ექსპორტი. კონტრრევოლუციის ექსპორტის თავიდან აცილება უფრო ადვილი იქნება, თუ მშრომელები დაიცავენ თავიანთი ქვეყნის ეროვნულ სუვერენიტეტს და მიაღწევენ უცხოეთის სამხედრო ბაზების ლიკვიდაციას მის ტერიტორიაზე და გასვლას აგრესიული სამხედრო ბლოკებიდან.

კომუნისტებს არასოდეს არ მიაჩნდათ და არ მიაჩნიათ, რომ რევოლუცია აუცილებლად ხორციელდება სახელმწიფოთა შორის ომების გზით. სოციალისტური რევოლუცია აუცილებლად როდია დაკავშირებული ომთან. თუმცა იმპერიალისტების მიერ გაჩაღებული ორივე მსოფლიო ომი სოციალისტური რევოლუციებით დამთავრდა, მაგრამ რევოლუციები-სავსებით შესაძლებელია უომოდ. მუშათა კლასის დიდი მიზნები შეიძლება განხორციელდეს ისე, რომ არ იყოს მსოფლიო ომი. ამჟამად ამისათვის შეიქმნა უფრო ხელსაყრელი პირობები, ვიდრე ოდესმე წინათ ყოფილა.

მუშათა კლასი და მისი ავანგარდი — მარქსისტულ-ლენინური პარტიები ისწრაფვიან, რომ სოციალისტური რევოლუცია განხორციელდეს **მშვიდობიანი საშუალებით.** ეს შეესაბამება მუშათა კლასისა და მთელი ხალხის ინტერესებს, ქვეყნის საერთოეროვნულ ინტერესებს.

თანამედროვე პირობებში მთელ რიგ კაპიტალისტურ ქვეყნებში მუშათა კლასს თავისი მოწინავე რაზმის მეთაურობით შესაძლებლობა აქვს მუშათა და სახალხო ფრონტის საფუძველზე და სხვადასხვა პარტიებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების შეთანხმებისა და პოლიტიკური თანამშრომლობის სხვა შესაძლო ფორმების საფუძველზე გააერთიანოს ხალხის უმრავლესობა, მოიპოვოს სახელმწიფო ძალაუფლება სამოქალაქო ომის მოუხდენლად და უზრუნველყოს წარმოების ძირითად საშუალებათა გადასვლა ხალხის ხელში.

ხალხის უმრავლესობაზე დაყრდნობით და მტკიცე წინააღმდეგობის გაწევით ოპორტუნისტული ელემენტებისადმი, რომლებსაც არ ძალუძთ უარი თქვან კაპიტალისტებთან და მემამულეებთან შემთანხმებლობის პოლიტიკაზე, მუშათა კლასს შესაძლებლობა აქვს დაამარცხოს რეაქციული ანტიხალხური ძალები, მოიპოვოს მტკიცე უმრავლესობა პარლამენტში, გადაქციოს იგი იარაღიდან, რომელიც ბურჟუაზიის კლასობრივ ინტერესებს ემსახურება, იარაღად, რომელიც ემსახურება მშრომელ ხალხს, გააჩაღოს პარლამენტს გარეთ ფართო მასობრივი ბრძოლა, გატეხოს რეაქციული ძალების წინააღმდეგობა და შექმნას სოციალისტური რევოლუციის მშვიდობიანი განხორციელებისათვის საჭირო პირობები. ყოველივე ეს შესაძლებელია მხოლოდ იმ გზით, რომ ფართოდ, განუწყვეტლივ ვითარდებოდეს მუშების, გლეხთა მასებისა და ქალაქის საშუალო ფენების კლასობრივი ბრძოლა მსხვილი მონოპოლისტური კაპიტალის წინააღმდეგ. რეაქციის წინააღმდეგ, ღრმა სოციალური რეფორმებისათვის, მშვიდობისა და სოციალიზმისათვის.

იმ პირობებში, როცა ექსპლოატატორული კლასები მიმართავენ ძალადობას ხალხების წინააღმდეგ, მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ **სოციალიზმზე არამშვიდობიანი გადასვლის** შესაძლებლობა. ლენინიზმი გვასწავლის და ისტორიული გამოცდილება ადასტურებს, რომ გაბატონებული კლასები ნებაყოფლობით არ თმობენ ძალაუფლებას. ამ პირობებში კლასობრივი ბრძოლის გაფფორების ხარისხი და ფორმები დამოკიდებული იქნება არა იმდენად პროლეტარიატზე, რამდენადაც იმაზე, თუ რა ძალით გაუწევენ წინააღმდეგობას რეაქციული წრეები ხალხის დიდი უმრავლესობის ნებას, გამოიყენებენ თუ არა ძალმომრეობას ეს წრეები სოციალიზმისათვის ბრძოლის ამა თუ იმ ეტაპზე. ყოველ ქვეყანაში სოციალიზმზე გადასვლის ამა თუ იმ საშუალების რეალურ შესაძლებლობას განსაზღვრავს კონკრეტული ისტორიული პირობები.

გამორიცხული არ არის, რომ სოციალიზმის ძალების სულ უფრო მეტი ზრდის, მუშათა მოძრაობის განმტკიცებისა და კაპიტალიზმის პოზიციების შესუსტების პირობებში ზოგიერთ ქვეყანაში შეიძლება შეიქმნას სიტუაცია, როცა, როგორც მარქსი და ლენინი ითვალისწინებდნენ, ბურჟუაზიისათვის ხელსაყრელი იქნება დაეთანხმოს იმას, რომ მისგან გამოისყიდონ წარმოების ძირითადი საშუალებანი, ხოლო პროლეტარიატისათვის ხელსაყრელი იქნება „სასყიდლით დაიხსნას თავი“.

რევოლუციის გამარჯვებისათვის მუშათა კლასის ბრძოლის წარმატება დამოკიდებული იქნება იმაზე, თუ რამდენად დაეუფლებიან იგი და მისი პარტია ბრძოლის **ყველა ფორმას** — მშვიდობიანსა და არამშვიდობიანს, პარლამენტარსა და არაპარლამენტარს — და მზად იქნებიან იმისათვის, რომ უაღრესად სწრაფად და მოულოდნელად შეცვალონ ბრძოლის ერთი ფორმა მეორით.

სოციალისტური რევოლუციის იმ მთავარ კანონზომიერებათა ერთობის დროს, რომლებიც ყველა ქვეყანას ახასიათებს, ისტორიულად ჩამოყალიბებული ეროვნული თავისებურებებისა და ტრადიციების მრავალფეროვნება წარმოშობს რევოლუციური პროცესის სპეციფიკურ პირობებს, ხელისუფლების სათავეში პროლეტარიატის ჩადგომის ფორმებისა და ტემპების მრავალფეროვნებას. ამით განპირობებულია ის, რომ მთელ რიგ ქვეყნებში შესაძლებელი და საჭიროა **გარდამავალი საფეხურები** პროლეტარიატის დიქტატურისათვის ბრძოლის განვითარებაში, სოციალიზმის მშენებელი საზოგადოების პოლიტიკური ორგანიზაციის **ფორმების მრავალფეროვნება.** მაგრამ რა ფორმითაც უნდა ხდებოდეს კაპიტალიზმიდან სოციალიზმზე გადასვლა, იგი შესაძლებელია მხოლოდ რევოლუციის გზით. რა მრავალფეროვანიც უნდა იყოს სოციალიზმის მშენებლობის პერიოდში ახალი, სახალხო სახელმწიფო ხელისუფლების ფორმები, მათი არსი ერთია — **პროლეტარიატის დიქტატურა,** რომელიც წარმოადგენს ნამდვილ დემოკრატიას, დემოკრატიას მშრომელთათვის.

ბურჟუაზიული რესპუბლიკა, თუნდაც ყველაზე დემოკრატიული, რომელსაც ამკობენ საყოველთაო-სახალხო, საერთოეროვნული ან კლასგარეშე ნების ლოზუნგებით, სინამდვილეში — იმის გამო, რომ არსებობს წარმოების საშუალებათა კერძო კაპიტალისტური საკუთრება, — გარდუვალად რჩება ბურჟუაზიის დიქტატურად, ერთი მუჭა კაპიტალისტების მიერ მშრომელთა დიდი უმრავლესობის ექსპლოატაციისა და დათრგუნვის მანქანად. წინააღმდეგ ბურჟუაზიისა, რომელიც მალავს თავისი სახელმწიფოს კლასობრივ ხასიათს, მუშათა კლასი არ მალავს სახელმწიფოს კლასობრივ ხასიათს.

პროლეტარიატის დიქტატურა არის დიდი უმრავლესობის დიქტატურა უმცირესობაზე; იგი მიმართულია ექსპლოატატორთა წინააღმდეგ, ხალხებისა და ერების ჩაგვრის წინააღმდეგ, ადამიანის მიერ ადამიანის ყოველგვარი ექსპლოატაციის მოსასპობად. პროლეტარიატის დიქტატურა გამოხატავს არა მარტო მუშათა კლასის, არამედ აგრეთვე მთელი მშრომელი ხალხის ინტერესებს; მისი მთავარი შინაარსია არა ძალმომრეობა, არამედ აღმშენებლობა, ახალი, სოციალისტური საზოგადოების აშენება, მის მონაპოვართა დაცვა სოციალიზმის მტრებისაგან.

მუშათა კლასის მსოფლიო-ისტორიული მისიის შესრულების დიდმნიშვნელოვანი პირობაა **გათიშვის დაძლევა** მის რიგებში. შეკავშირებულ მუშათა კლასს, რომელიც ახორციელებს მოქმედების ერთიანობას, ვერ გაუძლებს იმპერიალიზმის ვერც ერთი ბასტიონი. კომუნისტური პარტიები მხარს უჭერენ თანამშრომლობას სოციალ-დემოკრატიულ პარტიებთან არა მარტო მშვიდობისათვის, მშრომელთა ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის, მათი დემოკრატიული უფლებებისა და თავისუფლებების შენარჩუნებისა და გაფართოებისათვის ბრძოლაში, არამედ აგრეთვე ძალაუფლების მოპოვებისა და სოციალისტური საზოგადოების აშენებისათვის ბრძოლაში.

ამასთან ერთად, კომუნისტები აკრიტიკებენ სოციალ-დემოკრატიზმის იდეოლოგიურ პოზიციებსა და მემარჯვენეოპორტუნისტულ პრაქტიკას, ამხილებენ სოციალ-დემოკრატიის მემარჯვენე ლიდერებს, რომლებიც აშკარად გადავიდნენ ბურჟუაზიის მხარეზე, ხელი აიღეს მუშათა კლასის ტოდიციულ სოციალისტურ მოთხოვნებზე.

კომუნისტური პარტიები მსოფლიო რევოლუციური მოძრაობის ავანგარდი არიან. მათ დაამტკიცეს მარქსიზმ-ლენინიზმის ცხოველმყოფელობა, თავიანთი უნარი არა მარტო პროპაგანდა გაუწიონ მეცნიერული კომუნიზმის დიად იდეალებს, არამედ პრაქტიკულადაც განახორციელონ ისინი. საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობა ამჟამად ისეთი ძლიერი გახდა, რომ მის განადგურებას ვერ შეძლებენ რეაქციის გაერთიანებული ძალები.

კომუნისტური მოძრაობა იზრდება და იწრთობა სხვადასხვა ოპორტუნისტულ მიმდინარეობათა წინააღმდეგ ბრძოლაში. თანამედროვე პირობებში მთავარ საფრთხეს კომუნისტურ მოძრაობაში წარმოადგენს რევიზიონიზმი, მემარჯვენე ოპორტუნიზმი, როგორც ბურჟუაზიული გავლენის ასახვა. რევიზიონისტები თავიანთ განდგომას მარქსიზმისაგან ფარავენ მსჯელობით, რომ საჭიროა საზოგადოების განვითარებისა- და კლასობრივი ბრძოლის უახლესი პირობების გათვალისწინება, სინამდვილეში კი ასრულებენ კომუნისტურ მოძრაობაში ბურჟუაზიულ-რეფორმისტული იდეოლოგიის გამავრცელებელთა როლს. ისინი ცდილობენ გამოაცალონ მარქსიზმ-ლენინიზმს მისი რევოლუციური სული, შეარყიონ მუშათა კლასის, მშრომელი ხალხის რწმენა სოციალიზმისადმი, მოაწყონ მუშების, მშრომელების [illegible] ბილიზება მათს ბრძოლაში იმპერიალიზმის წინააღმდეგ. რევიზიონისტები უარყოფენ [illegible] ციისა და პროლეტარიატის დიქტატურის ისტორიულ აუცილებლობას, მარქსისტულ-ლენინური პარტიის ხელმძღვანელ როლს, ძირს უთხრიან [illegible] ტარული ინტერნაციონალიზმის პრინციპებს. ისინი როგორც შრომის ერთიანი საერთაშორისო არმიის შემადგენელი ნაწილები, ნებაყოფლობით და შეგნებულად ახორციელებენ თავიანთი მოქმედების კოორდინაციას. საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას, ისევე როგორც ყველა კომუნისტურ პარტიას, თავის ინტერნაციონალურ მოვალეობად მიაჩნია ზუსტად დაიცვას მოძმე პარტიების მიერ ერთობლივად შემუშავებული შეფასებები და დასკვნები, რომლებიც ეხება იმპერიალიზმის წინააღმდეგ, მშვიდობისათვის, დემოკრატიისა და სოციალიზმისათვის ბრძოლის საერთო ამოცანებს და კომუნისტური პარტიების საერთაშორისო თათბირებზე მიღებულ დეკლარაციასა და განცხადებას.

მარქსიზმ-ლენინიზმის, პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის პრინციპების საფუძველზე საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობის ერთიანობის მტკიცედ დაცვა, რაიმე ისეთი მოქმედების დაუშვებლობა, რომელსაც შეუძლია ძირი გამოუთხაროს ამ ერთიანობას, წარმოადგენს ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის, დემოკრატიისა და მშვიდობისათვის, სოციალისტური რევოლუციის ამოცანების წარმატებით გადაჭრისათვის, სოციალიზმისა და კომუნიზმის მშენებლობისათვის ბრძოლაში გამარჯვების აუცილებელ პირობას.

სკკპ კვლავაც წარმართავს თავის ღონისძიებებს ყველა ქვეყნის კომუნისტთა დიადი არმიის რიგების ერთიანობისა და შეკავშირების განსამტკიცებლად.

VI. ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა

მსოფლიო ცხოვრობს მღელვარე ეროვნულ-განმათავისუფლებელი რევოლუციების ეპოქაში. თუ იმპერიალიზმმა ჩაახშო მეტი წილი ხალხების ეროვნული დამოუკიდებლობა და თავისუფლება, სასტიკი კოლონიური მონობის ბორკილი დაადო მათ, **სოციალიზმის წარმოშობა მოასწავებს, რომ დადგა ჩაგრული ხალხების განთავისუფლების ერა.** ეროვნულ-განმათავისუფლებელი რევოლუციების მძლავრი ტალღა სპობს კოლონიურ სისტემას, არყევს იმპერიალიზმის საყრდენებს. ყოფილი კოლონიებისა და ნახევრადკოლონიების ადგილას შეიქმნა და იქმნება ახალგაზრდა სუვერენული სახელმწიფოები. მათი ხალხები თავიანთი განვითარების ახალ პერიოდში შევიდნენ. ისინი დაირაზმნენ როგორც ახალი ცხოვრების შემოქმედნი და საერთაშორისო პოლიტიკის აქტიური მონაწილენი, როგორც იმპერიალიზმის ნგრევის რევოლუციური ძალა.

მაგრამ ბრძოლა ჯერ არ დამთავრებულა. ხალხებმა, რომლებიც კოლონიალიზმის ბორკილს იშორებენ, განთავისუფლების სხვადასხვა დონეს მიაღწიეს. ბევრმა მათგანმა შექმნა ეროვნული სახელმწიფო და იბრძვის ეკონომიური დამოუკიდებლობისათვის და პოლიტიკური დამოუკიდებლობის განმტკიცებისათვის. იმპერიალიზმისა და რეაქციული პროიმპერიალისტური რეჟიმების წინააღმდეგ საბრძოლველად ირაზმებიან ფორმალურად დამოუკიდებელი, ხოლო ფაქტიურად უცხოეთის მონოპოლიებზე პოლიტიკურად და ეკონომიურად დამოკიდებული ქვეყნების ხალხები. უცხოელ დამმონებელთა წინააღმდეგ გმირულად იბრძვიან ხალხები, რომლებსაც ჯერ არ მოუშორებიათ კოლონიური მონობის ბორკილი.

ახალგაზრდა სუვერენული სახელმწიფოები არ შედიან არც იმპერიალისტურ სახელმწიფოთა სისტემაში, არც სოციალისტურ სახელმწიფოთა სისტემაში, მაგრამ მათს დიდ უმრავლესობას ჯერ კიდევ ვერ დაუღწევია თავი მსოფლიო კაპიტალისტური მეურნეობისათვის, თუმცა იქ განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს. ეს არის მსოფლიოს ნაწილი, რომელსაც ჯერ კიდევ უწევენ ექსპლოატაციას კაპიტალისტური მონოპოლიები. სანამ ეს ქვეყნები ბოლოს არ მოუღებენ იმპერიალიზმზე ეკონომიურ დამოკიდებულებას, ისინი შეასრულებენ „მსოფლიო სოფლის“ როლს, დარჩებიან ნახევრადკოლონიური ექსპლოატაციის ობიექტად.

სოციალიზმის მსოფლიო სისტემის არსებობა და იმპერიალიზმის შესუსტება განთავისუფლებული ქვეყნების ხალხებს უსახავს ეროვნული აღორძინების პერსპექტივას, საუკუნეობრივი ჩამორჩენილობისა და სიღატაკის ლიკვიდაციის, ეკონომიური დამოუკიდებლობის მიღწევის პერსპექტივას.

ერის ინტერესები მოითხოვს კოლონიალიზმის ნაშთების მოსპობას, იმპერიალიზმის ბატონობის ფესვების აღმოფხვრას, უცხოეთის მონოპოლიების განდევნას, ეროვნული მრეწველობის შექმნას, ფეოდალური წესებისა და გადმონაშთების ლიკვიდაციას, რადიკალურ აგრარულ გარდაქმნათა განხორციელებას მთელი გლეხობის მონაწილეობით და მისი ინტერესებისათვის, დამოუკიდებელი მშვიდობისმოყვარული საგარეო პოლიტიკის განხორციელებას, საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიზაციას, პოლიტიკური დამოუკიდებლობის განმტკიცებას. საერთო-ეროვნული ამოცანების გადაჭრით დაინტერესებული არიან ერის მთელი პატრიოტული და პროგრესული ძალები. ეს ის ნიადაგია, რომელზეც შესაძლებელია მათი გაერთიანება.

უცხოეთის კაპიტალი უკან დაიხევს მხოლოდ პატრიოტული, დემოკრატიული ძალების ფართო გაერთიანების წინაშე, რომლებიც ახორციელებენ ანტიიმპერიალისტურ პოლიტიკას. ფეოდალური საყრდენები შეიძლება დაინგრეს მხოლოდ საერთო-დემოკრატიული მოძრაობის შეტევის შედეგად. მხოლოდ ღრმა აგრარულმა გარდაქმნებმა და გლეხთა ფართო მოძრაობამ შეიძლება აღგავოს საშუალო საუკუნეების ნაშთები, რომლებიც ბოჭავენ საწარმოო ძალების განვითარებას, გადაჭრას სასურსათო პრობლემა, რომელიც ასე მწვავედ დგას აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ხალხების წინაშე. პოლიტიკური დამოუკიდებლობა შეიძლება განამტკიცოს მხოლოდ იმ ხალხმა, რომელმაც მოიპოვა დემოკრატიული უფლებები და თავისუფლებები და რომელიც აქტიურად მონაწილეობს სახელმწიფოს მართვაში.

საერთო-ეროვნული ამოცანების გადაჭრის ძირეული პირობაა თანმიმდევრული ბრძოლა იმპერიალიზმის წინააღმდეგ. იმპერიალიზმი ცდილობს შეინარჩუნოს ყოფილი კოლონიები და ნახევრადკოლონიები კაპიტალისტური მეურნეობის სისტემაში, განამტკიცოს მათი არათანასწორუფლებიანი მდგომარეობა ამ მეურნეობაში. **თანამედროვე კოლონიალიზმის მთავარი დასაყრდენია ამერიკის შეერთებული შტატების იმპერიალიზმი.**

ახალი მეთოდებით და ახალი ფორმებით იმპერიალისტები ცდილობენ შეინარჩუნონ ხალხთა კოლონიური ექსპლოატაცია. იმპერიალისტები მიმართავენ ყველა საშუალებას (კოლონიურ ომებს, სამხედრო ბლოკებს, შეთქმულებებს, ტეროორს, ძირგამომთხრელ საქმიანობას, ეკონომიურ ზეგავლენას, მოსყიდვას), რათა მორჩილებაში იყოლიონ განთავისუფლებული ქვეყნები, ფორმალური გახადონ მათ მიერ მოპოვებული დამოუკიდებლობა ან წაართვან ამ ქვეყნებს დამოუკიდებლობა. „დახმარების“ ალმით ისინი ცდილობენ ამ ქვეყნებში შეინარჩუნონ ძველი პოზიციები და დაიპყრონ ახალი პოზიციები, გააფართოონ თავიანთი სოციალური დასაყრდენი, გადაიბირონ ეროვნული ბურჟუაზია, დანერგონ სამხედრო-დესპოტური რეჟიმები, ხელისუფლების სათავეში დააყენონ მორჩილი მარიონეტები, იმპერიალისტები იყენებენ ეროვნული და ტომობრივი შუღლის მოწამლულ იარაღს და ცდილობენ გათიშვა შეიტანონ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის რიგებში. იმპერიალიზმის მოკავშირედ გამოდიან ადგილობრივი ექსპლოატატორული კლასების რეაქციული წრეები.

ამრიგად, იმპერიალიზმი მთავარი მტერი და მთავარი დაბრკოლებაა იმ საერთო-ეროვნული ამოცანების გადაჭრის გზაზე, რომლებიც დგას ახალგაზრდა სუვერენული სახელმწიფოებისა და ყველა დამოკიდებული ქვეყნის წინაშე.

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

დარბაზობა კრემლში

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXII ყრილობაზე მოძმე პარტიათა დელეგაციების პატივსაცემად

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა 1 ნოემბერს დარბაზობა გამართა კრემლში სკკპ XXII ყრილობის საზღვარგარეთელი დელეგაციების პატივსაცემად.

დარბაზობაზე იყვნენ 80 კომუნისტური და მუშათა პარტიის წარმომადგენლები, აფრიკის დემოკრატიული ეროვნული პარტიების დელეგაციები, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრები და წევრობის კანდიდატები, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნები, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრები და წევრობის კანდიდატები, სკკპ ცენტრალური სარევიზიო კომისიის წევრები.

დარბაზობის დროს მეგობრული სადღეგრძელოები წარმოთქვეს ნ. ს. ხრუშჩოვმა, მორის ტორეზმა, ვლადისლავ გომულკამ, ხალიან ადილმა, ბლას როკამ, ტიდიანი ტრაორემ.

დარბაზობამ ჩაიარა გულითადობისა და ძმური მეგობრობის ვითარებაში მოძმე პარტიების ერთობის ნიშნით მარქსიზმ-ლენინიზმის საფუძველზე.

რედაქტორის მოადგილე ბ. ვარდოსანიძე.